

ΑΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αντωνάκη Αικατερίνη Α.Μ. 3594

Τζουγκαράκης Μιχαήλ Α.Μ. 4692

ΕΠΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
Μπίμπα Μαρία - Εμμανουέλα

Ηράκλειο, 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	7
Ευχαριστίες	9
Εισαγωγή	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	13.
<i>Γενικά στοιχεία για τις εταιρείες</i>	13
1.1. Ορισμός της εταιρείας	13
1.2. Τύποι και διακρίσεις εμπορικών εταιρειών	14
1.3. Προσωπικές – Κεφαλαιουχικές – Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές εταιρείες	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	23
<i>Ίδρυση και Χαρακτηριστικά της Ανώνυμης Εταιρείας</i>	23
2.1. Έννοια και χαρακτηριστικά ΑΕ	23
2.2. Διαδικασία σύστασης ΑΕ	27
2.3. Περιεχόμενο καταστατικού ΑΕ	28
2.4. Έξοδα σύστασης ΑΕ	30
2.5. Το μετοχικό κεφάλαιο της ΑΕ	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	33
<i>Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΕ</i>	33
3.1. Έννοια, μέλη και αρμοδιότητες του ΔΣ	33
3.2. Διορισμός και απώλεια ιδιότητας των μελών του ΔΣ	35
3.2.1. Εκλογή μελών	36
3.2.2. Θητεία μελών	37
3.2.3. Διάρκεια - Λήξη ιδιότητας - Παραίτηση των μελών	37
3.3. Συγκρότηση του ΔΣ	38
3.4. Σύγκληση του ΔΣ	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	41
<i>Ευθύνες και Υποχρεώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου</i>	41

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

4.1. Ευθύνη των μελών του ΔΣ.....	41
4.2. Αλληλέγγυος ευθύνη των μελών του ΔΣ.....	43
4.3. Παραίτηση της εταιρείας από τις αξιώσεις αποζημίωσης.....	44
4.4. Παραίτηση της εταιρείας από τις αξιώσεις της κατά των μελών του ΔΣ και απαλλαγή των συμβούλων από την ευθύνη τους	45
4.5. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών του ΔΣ.....	45
4.6. Είδη συμβάσεων.....	47
4.7. Εταιρική διακυβέρνηση.....	49
4.8. Ασυμβίβαστο διευθυνόντων συμβούλων	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο	53
<i>Υποχρεώσεις Διοικητικού Συμβουλίου προς την Επιχείρηση και το Δημόσιο .....</i>	<i>53</i>
5.1. Ευθύνη μελών ΔΣ έναντι της εταιρείας	53
5.2. Ευθύνη μελών ΔΣ έναντι του Δημοσίου	56
5.3. Ευθύνη μελών ΔΣ έναντι τρίτων	57
<i>Συμπεράσματα .....</i>	<i>59</i>
Βιβλιογραφία	61

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι περισσότερες επιχειρηματικές μονάδες της σύγχρονης οικονομίας είναι Ανώνυμες Εταιρείες. Η Ανώνυμη εταιρεία είναι αναμφισβήτητα ο πιο σαφής, και ολοκληρωμένος νομοθετημένος τύπος επιχειρηματικής μονάδας. Επίσης είναι εμπορική εταιρία που έχει νομική προσωπικότητα, δεν υπάρχει προσωπική ευθύνη του φορέα ή των φορέων της, για τις υποχρεώσεις απέναντι σε τρίτους και το κεφάλαιό της χωρίζεται σε μετοχές.

Η λειτουργία της Ανώνυμης Εταιρείας ορίζεται από τις ειδικές διατάξεις του Εμπορικού νόμου, αλλά κατά κύριο λόγο από τον υπ' αριθμό Ν. 2190 / 20 «Περί ανωνύμων εταιριών» ο οποίος κατά καιρούς έχει υποστεί απαραίτητες συμπληρώσεις και τροποποιήσεις. Ο εν λόγω νόμος καθορίζει τη σύσταση, λειτουργία, οργάνωση και λύση της Ανώνυμης Εταιρείας. Τα βασικότερα όργανά της είναι η Γενική Συνέλευση (το ανώτατο όργανο στο οποίο λαμβάνονται οι σημαντικότερες αποφάσεις) και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας απαρτίζεται από μέλη που η Γενική Συνέλευση ψήφισε. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου είναι να επιβλέπει την εταιρεία και να διαμορφώνει την πορεία της. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την εκλογή του Προέδρου του, ο οποίος είναι αρμόδιος για να συντονίζει τις δραστηριότητες και τις υποχρεώσεις του.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται μια ολοκληρωμένη ανάλυση του ρόλου και των δραστηριοτήτων και των ευθυνών του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας.

Στο πρώτο κεφάλαιο δίνονται εισαγωγικά στοιχεία για τις εταιρείες καθώς και για τους τύπους και τις διακρίσεις των εμπορικών εταιριών.

Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφονται τα χαρακτηριστικά της Ανώνυμης Εταιρείας. Πιο συγκεκριμένα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαδικασία - έξοδα σύστασης, στο περιεχόμενο αλλά και το μετοχικό κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρείας.

Στο τρίτο κεφάλαιο μελετώνται όλα τα βασικά στοιχεία που αφορούν το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας. Πιο αναλυτικά, παρουσιάζεται τόσο η έννοια όσο και οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου, η εκλογή, ο διορισμός, η θητεία και η απώλεια

ιδιότητας των μελών ενώ παράλληλα γίνεται αναφορά στο τρόπο συγκρότησης και σύγκλησης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται τόσο οι ευθύνες, τα δικαιώματα όσο και οι υποχρεώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης, δίνεται αναφορά στα είδη των συμβάσεων, στο ζήτημα της εταιρικής διακυβέρνησης και στο ασυμβίβαστο διευθυνόντων συμβούλων.

Τέλος, το πέμπτο κεφάλαιο επικεντρώνεται στις υποχρεώσεις του Διοικητικού Συμβουλίου προς την ίδια την επιχείρηση, το δημόσιο και προς τρίτους.

Λέξεις Κλειδιά: Ανώνυμη Εταιρεία, Εταιρεία, Επιχείρηση, Διοικητικό Συμβούλιο, Γενική Συνέλευση, Εμπορικές Εταιρείες, Κεφαλαιουχικές Εταιρείες, Προσωπικές Εταιρείες, Δημόσιο, Ευθύνες, Δικαιώματα, Αρμοδιότητες, Υποχρεώσεις

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα επιθυμούσαμε να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας σε όσους συνετέλεσαν στην εκπόνηση αυτής της πτυχιακής εργασίας με θέμα «*Το διοικητικό συμβούλιο στην Ανώνυμη Εταιρεία*».

Αρχικά οφείλουμε να ευχαριστήσουμε θερμά την καθηγήτρια του ΑΤΕΙ Κρήτης – Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, κυρία Μπίμπα Εμμανουέλα, και επιβλέπουσα της πτυχιακής αυτής εργασίας, για την εμπιστοσύνη που έδειξε στο πρόσωπό μας αναθέτοντάς μας αυτό το έργο, όπως επίσης για την σημαντική βοήθειά της σε κάθε στάδιο κατά την εκπόνηση της εργασίας, καθώς και για τις πολύτιμες γνώσεις που λάβαμε κατά τη συνεργασία μας μαζί της.

Τέλος ευχαριστούμε ολόψυχα τους γονείς μας οι οποίοι στήριξαν τις σπουδές μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, φροντίζοντας για την καλύτερη δυνατή μόρφωση μας αλλά και τους φίλους μας για την αγάπη και τη συμπαράστασή τους.

Copyright © Αντωνάκη Αικατερίνη, Τζουγκαράκης Μιχαήλ, 2017

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. **All rights reserved.**

Βεβαιώνουμε ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι αποτέλεσμα δικής μας δουλειάς και γραμμένη με δικά μας λόγια. Στις δημοσιευμένες ή μη δημοσιευμένες πηγές που αναφέρουμε έχουμε χρησιμοποιήσει εισαγωγικά όπου χρειάζεται.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ανώνυμη εταιρεία είναι η εμπορική εταιρεία με νομική προσωπικότητα. Το κεφάλαιό της διαιρείται σε ίσα μερίδια (μετοχές) και οι εταίροι (μέτοχοι) ευθύνονται μόνον έως του ποσού της εισφοράς τους. Η επωνυμία της Ανώνυμης Εταιρείας διαμορφώνεται από το είδος της επιχείρησης την οποία ασκεί.

Η Ανώνυμη Εταιρεία διέπεται από τις ειδικές διατάξεις του Εμπορικού Νόμου και κυρίως από τον Ν.2190/1920.

Για να ιδρυθεί η Ανώνυμη Εταιρεία περνά από τα εξής συγκεκριμένα στάδια

- Σύναψη του καταστατικού.
- Ανάληψη των μετοχών
- Έγκριση καταστατικού και άδεια σύστασης.
- Δημοσίευση καταστατικού

Τα βασικά όργανα της Ανώνυμης Εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Ελεγκτές.

Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτερο όργανο και λαμβάνει αποφάσεις για κάθε υπόθεση της εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί την εταιρεία και αναλαμβάνει τη διαχείριση των υποθέσεων της εταιρείας εκπροσωπώντας τη θέση της. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να είναι αλλά και να μην είναι μέτοχοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

«ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ»

1.1. Ορισμός της εταιρείας

Πλέον στο σύγχρονο εμπόριο εμπλέκονται όχι μόνο μεμονωμένα άτομα αλλά και ενώσεις προσώπων ή κεφαλαίων που έχουν περιβληθεί το νομικό τύπο της εταιρείας. Η έννοια της εταιρείας έχει ευρύ φάσμα. Εταιρεία είναι η οποιαδήποτε ένωση προσώπων φυσικών ή νομικών προς επίτευξη κάποιου κοινού σκοπού ο οποίος συνίσταται με δικαιοπραξία δηλαδή με την ελεύθερη βούληση των μελών της..

Ουσιαστικά, σύμφωνα με το άρθρο 741 Αστικού Κώδικα, ο όρος εταιρεία περιλαμβάνει την συμβατική σχέση, την ενοχική σύμβαση σύμφωνα με την οποία «δύο ή πλείονες υποχρεούνται αμοιβαίως εις την δια κοινών εισφορών επιδίωξιν κοινού σκοπού και ιδίως οικονομικού». (Ψυχομάνη Σ., 2013)

Κατά συνέπεια η εταιρεία δεν έχει πάντα κερδοσκοπικό χαρακτήρα, αλλά ενδέχεται ο σκοπός της να είναι:

- Θρησκευτικός
- Πολιτικός
- Φιλανθρωπικός
- Ιδεολογικός
- Εκπολιτιστικός
- Επαγγελματικός

Ωστόσο πριν προσδιοριστεί ο σκοπός τον οποίο η εταιρεία θα υπηρετήσει, πρέπει να ενσωματώσει τον συγκεκριμένο τύπο εταιρείας που ορίζεται και περιγράφεται ακριβώς από το νόμο. Δηλαδή, μία εταιρεία δεν δύναται να καταλήγει σε εμπορικό σκοπό εάν πρώτα δεν έχει ενσωματώσει μια από τις συγκεκριμένες μορφές των εμπορικών εταιριών που καθορίζει ο νόμος. Μάλιστα κάθε κίνηση - ενέργεια - δραστηριότητα η οποία μπορεί να δώσει την ιδιότητα του εμπόρου σε αυτόν που την ασκεί, θεωρούμε ότι έχει εμπορικό σκοπό. Οι νομικές διατάξεις που ρυθμίζουν τις εταιρίες δεν περιλαμβάνονται μόνο στον Εμπορικό Νόμο και στους νεότερους εμπορικούς νόμους αλλά και στον Αστικό Κώδικα.

Οι βασικές κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται οι εταιρείες είναι σε:

- Αστικές
- Εμπορικές

Το κυριότερο κριτήριο για την κατηγοριοποίηση των εταιρειών είναι μορφή των πράξεων στις οποίες θα προβούν. Άλλωστε τονίζεται ότι εταιρείες όπως η ανώνυμη εταιρεία, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης αλλά και ο συνεταιρισμός χαρακτηρίζονται από το νόμο πάντα ως εμπορικές.

Η αστική εταιρεία ρυθμίζεται από τα άρθρα 741 - 784 του Αστικού Κώδικα και έχει ως σκοπό τη διενέργεια αστικών πράξεων. Επίσης, η αστική εταιρεία μπορεί να έχει κερδοσκοπικό σκοπό (όπως για παράδειγμα αγοραπωλησία ακινήτων), καθώς και μη κερδοσκοπικό (επιστημονικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός, φιλανθρωπικός). (Σερελέα Γ., 2000)

Από την άλλη πλευρά, μία εταιρία για να χαρακτηριστεί εμπορική εταιρεία πρέπει αφενός να έχει εμπορικό σκοπό και αφετέρου να κατοχυρώσει έναν από τους εμπορικούς τύπους έτσι όπως ορίζει η νομοθεσία. Πιο αναλυτικά, η ανώνυμη εταιρεία, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης αλλά και ο συνεταιρισμός, χαρακτηρίζονται ως εμπορικές αποκλειστικά και μόνο λόγω του τύπου τους, δίχως να υπολογίζεται ο σκοπός τους. Αυτές είναι, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ο συνεταιρισμός και η ανώνυμη εταιρεία. Όλες όμως οι υπόλοιπες εταιρίες πρέπει να έχουν εμπορική δραστηριότητα για να θεωρηθούν ως εμπορικές.

1.2. Τύποι και διακρίσεις εμπορικών εταιρειών

Οκτώ είναι οι τύποι των εταιρειών βάση με τον Εμπορικό Κώδικα. Οι τύποι είναι οι παρακάτω: (Μέντη Γ., 2002)

- **Ετερόρρυθμη εταιρία:** Είναι η εταιρεία που ιδρύεται από δύο ή περισσότερα πρόσωπα που έχουν σκοπό να εμπορεύονται με εταιρική επωνυμία και στην οποία ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και αλληλέγγυα για τις εταιρικές υποχρεώσεις όπως ακριβώς και οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας και αποκαλούνται ομόρρυθμοι εταίροι, ενώ ένας ή περισσότεροι

εταίροι ευθύνονται περιορισμένα, δηλαδή μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους, και αποκαλούνται ετερόρρυθμοι εταίροι.

- **Ομόρρυθμη εταιρεία:** Είναι η εταιρεία την οποία ιδρύουν τουλάχιστον δύο εταίροι, εισφέροντας όσο κεφάλαιο τους χρειάζεται ή όσο διαθέτουν, χωρίς να δεσμεύονται για συγκεκριμένο ποσό από τον νόμο. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της Ο.Ε., που τη διαφοροποιεί μάλιστα από άλλες προσωπικές εταιρείες, είναι η ευθύνη των εταίρων, που είναι ίδια για όλους. Καθένας ευθύνεται με όλη του την περιουσία και για το σύνολο των υποχρεώσεων της εταιρείας, όποιο και αν είναι το ύψος της συμμετοχής του στο κεφάλαιο. Στη διοίκηση συμμετέχουν ισότιμα όλοι οι εταίροι, ενώ η πιστοληπτική ικανότητα, λόγω του τρόπου κατανομής της ευθύνης, είναι αρκετά υψηλή.
- **Ανώνυμη εταιρεία:** Είναι εταιρεία της οποίας το κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε μετοχές. Κάθε εταίρος (μέτοχος) είναι υπεύθυνος μόνο για το ποσοστό συμμετοχής του, δηλαδή για τον αριθμό των μετοχών τις οποίες διαθέτει. Ο μέτοχος συμμετέχει στην εκλογή της Διοίκησης της εταιρείας, στη διαμόρφωση των γενικών αρχών της πολιτικής και στα κέρδη, ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που διαθέτει. Στη Γενική Συνέλευση των μετόχων κάθε μέτοχος διαθέτει τόσους ψήφους όσες είναι οι μετοχές που κατέχει. Στο ενδεχόμενο ζημιών ή πτωχεύσεως της εταιρείας είναι υπεύθυνος έως το ποσό που έχει καταβάλει για τις μετοχές του, δηλαδή, στο χειρότερο σενάριο, οι μετοχές του χάνουν τελείως την αξία τους.
- **Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης:** Σε αυτόν τον τύπο της εταιρείας συμμετέχουν ονομαστικά ορισμένα πρόσωπα. Καθένα από αυτά ευθύνεται μόνο μέχρι του ποσού της εταιρικής του μερίδας, που δεν μπορεί να παρασταθεί με μετοχές και δεν μπορεί να μεταβιβαστεί αν δεν συμφωνούν όλοι οι εταίροι. Συνεπώς, στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης συνδυάζονται πλεονεκτήματα των ομόρρυθμων εταιρειών και ανώνυμων εταιρειών, ενώ δεν αντιμετωπίζει δυσχέρειες στην ίδρυση της και τη διάλυση της και ούτε απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια σε σχέση με τις Ανώνυμες. Η ΕΠΕ διοικείται από τη γενική συνέλευση των εταίρων. Η διαχείριση της εταιρείας ανήκει κατ' αρχήν σε όλους τους εταίρους, αλλά οπωσδήποτε υπάρχει η δυνατότητα να διοριστούν διαχειριστές, ή διαχειριστής που να είναι εταίρος ή όχι.

- **Συνεταιρισμός ή Συνεργατική εταιρεία:** Είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεων τους, διαμέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης.
- **Αφανής εταιρεία:** Αυτού του τύπου η εταιρεία μπορεί να έχει μόνο έναν εμφανή εταίρο και έναν ή περισσότερους αφανείς, δεν εμφανίζεται δηλαδή στους τρίτους ως εταιρεία (εξ ου και αφανής). Με τη σύμβαση της αφανούς εταιρείας ο ένας από τους εταίρους (εμφανής εταίρος) παραχωρεί σε άλλον ή άλλους εταίρους (αφανείς εταίρους) δικαίωμα συμμετοχής στα αποτελέσματα μιας ή περισσότερων εμπορικών πράξεων ή εμπορικής επιχείρησης, που διενεργεί στο όνομά του, αλλά προς το κοινό συμφέρον των εταίρων.
- **Συμπλοιοκτησία:** Αποτελεί μορφή ναυτιλιακής επιχείρησης που εμφανίζεται στη περίπτωση που ένα πλοίο ανήκει κατά κυριότητα σε πολλούς ιδιοκτήτες (πλοιοκτήτες), οι οποίοι από κοινού και κατόπιν συμφωνίας εκμεταλλεύονται αυτό, καλούμενοι συμπλοιοκτήτες.

Οι εμπορικές εταιρείες διακρίνονται σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- **Προσωπικές εταιρείες**
- **Κεφαλαιουχικές εταιρείες**
- **Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές (ΙΚΕ)**

1.3. Προσωπικές – Κεφαλαιουχικές – Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές εταιρείες

Προσωπικές εταιρίες ονομάζονται οι εταιρείες όπου κυρίαρχο ρόλο διαδραματίζει το προσωπικό στοιχείο (ενασχόληση, ευθύνη, προσωπικότητα του εταίρου) τόσο στο επίπεδο της σύστασης όσο και στο κομμάτι της διοίκησης αλλά και της λειτουργίας τους. (Μέντη Γ., 2002)

Πιο συγκεκριμένα, οι προσωπικές εταιρίες διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες: (Μέντη Γ., 2002)

- Ομόρρυθμη Εταιρεία
- Απλή Ετερόρρυθμη Εταιρεία ή σε Ετερόρρυθμη Εταιρεία με Μετοχές
- Αφανής / Συμμετοχική Εταιρεία

Αναλυτικότερα, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι στις προσωπικές εταιρείες ο Νόμος επιβάλλει την ατομική οικονομική ευθύνη όλων των εταίρων για τις οφειλές της εταιρείας. Επίσης ο Νόμος κάνει σαφές ότι για την έγκυρη λήψη αποφάσεων που αφορούν στο κομμάτι της διοίκησης, της οργάνωσης, της συγκρότησης, αλλά και της εκπροσώπησης της εταιρείας όπου δεν απαιτείται ομοφωνία, η πλειοψηφία υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των εταίρων και όχι των εταιρικών μεριδίων. (Γεωργακόπουλου Λ., 1996)

Συμπεραίνουμε, λοιπόν ότι στις προσωπικές εταιρίες, η επίτευξη του εταιρικού σκοπού βασίζεται κατά κύριο λόγο στην προσωπική συμβολή των εταίρων, γεγονός που συνεπάγεται εκτός από τις υποχρεωτικές καταβαλλόμενες εισφορές, και την καλύτερη δυνατή συνεργασία μεταξύ όλων των εταίρων. Οι ενέργειες και οι κινήσεις του κάθε εταίρου ξεχωριστά επηρεάζει τόσο τους υπόλοιπους εταίρους αλλά διαμορφώνει και καθορίζει την πορεία, την εξέλιξη και την τύχη όλης της επιχείρησης. Συνήθως ο αριθμός των προσώπων που απαρτίζουν τις προσωπικές εταιρίες είναι μικρός (με στόχο την άμεση και γρήγορη λήψη αποφάσεων) και που συχνά τα άτομα αυτά έχουν μεταξύ τους ήδη ισχυρούς δεσμούς καθώς είναι είτε φίλοι είτε συγγενείς.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα που παρουσιάζουν οι προσωπικές εταιρείες είναι τα παρακάτω: (Μέντη Γ., 2002)

- Κάθε εταίρος εκδηλώνει προσωπικό ενδιαφέρον, προσφέροντας συχνά τις γνώσεις, ικανότητες και εμπειρίες του για να επιτευχθεί ο στόχος της εταιρείας.
- Άμεση, γρήγορη λήψη αποφάσεων για τις κινήσεις και τις δραστηριότητες της εταιρείας.
- Εύκολη προσαρμογή σε όποιες οικονομικές συνθήκες διαμορφώνονται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους.
- Πραγματοποιείται πιο «ανώδυνα», ευέλικτα και εύκολα μία πιθανή μεταβολή του αντικειμένου της εταιρίας (αν το γεγονός αυτό ικανοποιεί και καλύπτει πλήρως τα συμφέροντα της εταιρείας) χωρίς να υπάρχουν σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις.

Στον αντίποδα, τα βασικότερα μειονεκτήματα των προσωπικών εταιριών είναι τα εξής: (Μέντη Γ., 2002)

- Οι εταίροι έχουν τη μεγαλύτερη ευθύνη των εταίρων (με εξαίρεση φυσικά τα ετερόρρυθμα μέλη της ετερόρρυθμης εταιρείας).
- «Εύθραυστες ισορροπίες», καθώς προκύπτει εύκολη διάλυση εάν υπάρξει σοβαρή διαφωνία ανάμεσα στους εταίρους.
- Μικρή πιστοληπτική ικανότητα.
- Υπάρχει μικρή, οριοθετημένη επιχειρηματική δραστηριότητα (τοπικός χαρακτήρας μικρών εταιρειών).
- Περιορισμένος χρόνος ζωής των εταιρειών (λόγω κρίσιμων μεταβολών της προσωπικής κατάστασης των εταίρων όπως, θάνατος, ανικανότητα, πτώχευση).

Κεφαλαιουχικές είναι οι εταιρείες εκείνες στις οποίες υπολογίζεται το στοιχείο των κεφαλαίων και το μέγεθος των εισφορών των εταίρων. Σε αυτό τον τύπο εταιρειών λείπει το προσωπικό στοιχείο όπως υπάρχει στις προσωπικές εταιρείες. (Παναγιώτου Π., 2013)

Στην ουσία οι κεφαλαιουχικές εταιρείες βασίζονται στην περιουσιακή κυρίως συμβολή των εταίρων όπως οι Ανώνυμες Εταιρείες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης. (Γεωργακόπουλου Λ., 1996)

Επίσης η μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας είναι ελεύθερη εφόσον το πρόσωπο των εταίρων είναι αδιάφορο για την υπόσταση της εταιρείας. Για παράδειγμα σοβαρά προσωπικά γεγονότα όπως ο θάνατος και η πτώχευση δεν επηρεάζουν την εταιρία όπως συμβαίνει με τις προσωπικές εταιρείες. Επιπλέον η διοίκηση της εταιρίας αναλαμβάνεται από ειδικά όργανα. Η λήψη αποφάσεων στη συνέλευση γίνεται μέσω πλειοψηφίας κεφαλαίου και μάλιστα στην ΕΠΕ και με πλειοψηφία προσώπων, ενώ οι εταίροι μπορούν να εκφράζουν μόνο την άποψή τους. Διευκρινίζεται ότι η εταιρία και μόνο κατά αποκλειστικότητα ευθύνεται για τις εταιρικές υποχρεώσεις και όχι οι εταίροι.

Ποιες είναι οι ουσιαστικές διαφορές ανάμεσα στις προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρείες;

Κατ' αρχήν, στις προσωπικές εταιρείες χωρίς νομική προσωπικότητα, για την επίτευξη του εταιρικού στόχου αρμόδιοι και υπεύθυνοι είναι οι ίδιοι οι εταίροι. Δεν μπορεί να γίνει η μεταβίβαση της εταιρικής συμμετοχής, δεν υπάρχει δικαίωμα εξόδου ή δυνατότητα εισόδου (τρίτων) και, συνεπώς, η οντότητα, οι απόψεις και οι ενέργειες του κάθε εταίρου είναι κρίσιμα και καθοριστικά στοιχεία της εταιρικής σύμβασης για την επίτευξη του σκοπού.

Ωστόσο στις προσωπικές εμπορικές εταιρείες με νομική προσωπικότητα (ΟΕ, ΕΕ) υφίσταται δικαίωμα εισόδου και εξόδου, Επιπλέον υπάρχει προσωπική ευθύνη των εταίρων για τα εταιρικά χρέη.

Από την άλλη πλευρά, στις κεφαλαιουχικές εταιρείες, υπάρχουν αρμόδια όργανα διοίκησης. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα μέλη της εταιρίας δεν έχουν ούτε δικαίωμα ούτε υποχρέωση ανάμειξης – εμπλοκής στη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, δεν ευθύνονται για τα χρέη της εταιρίας με χαρακτηριστικό του εταιρικού αυτού τύπου την εις ολόκληρο ευθύνη του ομόρρυθμου εταίρου για τα χρέη της εταιρείας. (Παναγιώτου Π., 2013)

Ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία είναι μία εταιρική μορφή. Μάλιστα πρόκειται για μια σχετικά νέα και καινοτόμα μορφή. Η εισαγωγή της ανακοινώθηκε στις 11. Απρίλη 2012 στο ΦΕΚ Α 86 με τον νόμο 4072/2012.

Στις 29 Μαΐου 2013 ανακοινώθηκε στο ΦΕΚ Α 120 με τον νόμο 4155/2013 μια τροποποίηση του νόμου 4072/2012. Πλέον το κεφάλαιο της Ι.Κ.Ε. μπορεί να είναι και μηδενικό (αντί για 1€ που ήταν στην περίοδο 2012-2013). Έτσι μία Ι.Κ.Ε. μπορεί να μείνει και χωρίς καθόλου κεφάλαιο, π.χ. μετά από απρόβλεπτη μείωση κεφαλαίου, χωρίς αυτό αυτομάτως να έχει αρνητικές επιπτώσεις για την εταιρία, π.χ. όταν έχει ακόμα εξωκεφαλαιακές εισφορές. (Wikipedia, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία)

Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία συστήνεται μέσω της Υπηρεσίας Μιας Στάσης και συνιστάται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Η σύσταση της Ι.Κ.Ε. μπορεί να γίνει με ιδιωτικό έγγραφο (συμφωνητικό) είτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο μόνο αν επιβάλλεται ειδική διάταξη του νόμου π.χ. εισφορά ακινήτου. Η σύσταση γίνεται μέσω της αρμόδιας υπηρεσίας του Γ.Ε.ΜΗ. Το κόστος σύστασης είναι ελάχιστο γιατί δεν καταβάλλονται αμοιβές και τέλη δημοσίευσης στο Φ.Ε.Κ.

Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Η Ι.Κ.Ε. υποχρεούται να αποκτήσει εταιρική ιστοσελίδα μέσα σε ένα μήνα. (Wikipedia, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία)

Βασικό της χαρακτηριστικό είναι ότι απαιτείται η συμμετοχή ενός τουλάχιστον εταίρου με τη λήψη τουλάχιστον ενός μεριδίου που αντιστοιχεί σε κεφαλαιακή εισφορά αξίας τουλάχιστον 1 ευρώ. Ωστόσο, είναι δυνατή η συμμετοχή εταίρων και η λήψη μεριδίων και με άλλα είδη εισφορών: τις εξωκεφαλαιακές και τις εγγυητικές, των οποίων η αξία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της ευθύνης που αναλαμβάνει ο εταίρος έναντι των δανειστών της εταιρείας. (Αντωνόπουλος Β.Γ., 2014)

Το ελάχιστο ύψος εταιρικού κεφαλαίου που απαιτεί ο νόμος για την σύσταση μιας Ι.Κ.Ε. είναι ένα (1) Ευρώ. Το κεφάλαιο πρέπει να είναι καταβεβλημένο κατά την σύστασή της. Η ευθύνη είναι της εταιρείας με την περιουσία της, όχι των εταίρων. Μόνη εξαίρεση είναι ο εταίρος που συμμετέχει με εγγυητική εισφορά, ο οποίος και αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι των τρίτων να εξοφλήσει εφόσον απαιτηθεί από αυτούς χρέη της εταιρείας μέχρι του ύψους της εισφοράς του. (Αντωνόπουλος Β.Γ., 2014)

Τα βασικά χαρακτηριστικά της Ι.ΚΕ. είναι τα παρακάτω:

- Το καταστατικό της εταιρείας που εμπεριέχεται στην πράξη σύστασης καταρτίζεται κατά κανόνα με ιδιωτικό έγγραφο, ή αν επιλέγεται από τα συμβαλλόμενα μέρη ο τύπος του συμβολαιογραφικού εγγράφου.
- Το καταστατικό και οι τροποποιήσεις του, εφόσον είναι ιδιωτικά έγγραφα, καθώς επίσης οι αποφάσεις των εταίρων και τα πρακτικά μπορούν να συντάσσονται εκτός από την ελληνική γλώσσα και σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Η εταιρεία μπορεί να είναι μονοπρόσωπη. Το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα δια του Γ.Ε.ΜΗ.
- Η εταιρεία έχει κεφάλαιο τουλάχιστον ενός (1) ευρώ.
- Οι εταίροι συμμετέχουν με κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές.
- Στην επωνυμία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας πρέπει σε κάθε περίπτωση να περιέχονται ολογράφως οι λέξεις “Ιδιωτική Κεφαλαιουχική

Εταιρεία” ή η συντομογραφία “I.K.E.”. Εάν πρόκειται για μονοπρόσωπη, στην επωνυμία συμπεριλαμβάνονται οι λέξεις “Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία” ή “Μονοπρόσωπη I.K.E.”. Επίσης, η επωνυμία μπορεί να αποδίδεται ολόκληρη με λατινικούς χαρακτήρες ή σε ξένη γλώσσα. Αν αποδίδεται στην Αγγλική θα περιέχει ολογράφως τις λέξεις: “Private Company” ή την ένδειξη “P.C.” και αντίστοιχα εάν είναι μονοπρόσωπη “Single Member Private Company” ή “Single Member P.C.”.\

- Η διάρκεια της εταιρείας είναι ορισμένου χρόνου. Αν δεν ορίζεται ο ακριβής χρόνος της διάρκειας στο καταστατικό, η εταιρεία διαρκεί δώδεκα (12) έτη από τη σύστασή της. Παράταση της διάρκειας είναι δυνατή με απόφαση των εταίρων και εάν η απόφαση αυτή δε μνημονεύει τον ακριβή χρόνο, η παράταση ισχύει για δώδεκα (12) έτη.
- Μία σειρά πράξεων και στοιχείων της εταιρείας υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ., όπως και στις περιπτώσεις των άλλων εταιρικών μορφών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

«ΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ»

2.1. Έννοια και χαρακτηριστικά της Ανώνυμης Εταιρείας

Αναμφισβήτητα, η ανώνυμη εταιρία (Α.Ε.) αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία μιας εγχώριας οικονομίας. Τις ρίζες του θεσμού της ανώνυμης εταιρείας τις συναντάμε στον μεσαίωνα, με τη μορφή ενώσεων δανειστών του κράτους. Κάνοντας μία σύντομη ιστορική ανασκόπηση, θα διαπιστώσει κανείς ότι η ανώνυμη εταιρία εμφανίζεται για πρώτη φορά το 1602, ήταν η Ολλανδική εταιρία των ανατολικών Ινδιών αλλά και τον μεσαίωνα στην Γένοβα της Ιταλίας ως μορφή ιταλικής τράπεζας. (Ρόκας Νικόλαος, 2008)

Με τη σημερινή της μορφή η ανώνυμη εταιρία διαμορφώθηκε τον 19ο αιώνα, κομβικός αιώνας για την ανάπτυξη και εξέλιξή της. Στον 20ο αιώνα η Α.Ε. είναι πλέον ένας θεσμός οικονομικοκοινωνικός, ο οποίος βρίσκεται σε συνάρτηση με το εταιρικό και δημόσιο δίκαιο.

Στην Ελλάδα ο θεσμός της Α.Ε. εισάχθηκε με την εισαγωγή του Γαλλικού εμπορικού κώδικα ο οποίος ωστόσο, περιελάμβανε πολύ λίγες διατάξεις. Ο εκσυγχρονισμός της επιχειρήθηκε με τον νόμο 1348/1918, ο οποίος ίσχυσε για μικρό χρονικό διάστημα. Η Α.Ε. διέπεται από διάφορες νομοθετικές διατάξεις. Το Ελληνικό νομοθέτημα που ρύθμισε ουσιαστικά το δίκαιο της Α.Ε. είναι ο Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», - που διέπει τη σύσταση, λειτουργία, οργάνωση και λύση αφορά τις κοινές ανώνυμες εταιρείες - με πολλές τροποποιήσεις του εκ των υστέρων (προσαρμόστηκε στις οδηγίες του κοινοτικού δικαίου) οι οποίες έλαβαν χώρα το 1931, 1962, 1995, 2003 και 2007. Στην τελευταία τροποποίηση του 2007 έγιναν σημαντικές αλλαγές στο δίκαιο της Α.Ε. δημιουργώντας ένα πιο ελαστικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Α.Ε.. (Ρόκας Νικόλαος, 2008)

Η Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) είναι εμπορική κεφαλαιουχική εταιρία με νομική προσωπικότητα, της οποίας το κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε ίσα μερίδια (μετοχές) και στην οποία δεν υπάρχει προσωπική ευθύνη του φορέα ή των φορέων της, για τις έναντι των τρίτων υποχρεώσεις της συνεπώς, ευθύνεται για τα χρέη της αποκλειστικά

μόνη της με την περιουσία της, χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων. Μάλιστα λόγω του κεφαλαιουχικού της χαρακτήρα διοικείται και ελέγχεται από τον ή τους κατέχοντας την πλειοψηφία του κεφαλαίου (πάνω του 50% αυτού). Η κατοχή αυτού του ποσοστού δίνει το δικαίωμα του ελέγχου της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και την δια μέσου αυτής εκλογής του Διοικητικού Συμβουλίου. Όπως προαναφέρθηκε, το κεφάλαιο διαιρείται σε ίσα τμήματα (μετοχές), σε κάθε ένα από τα οποία αντιστοιχεί και μια εταιρική ιδιότητα. Οι μετοχές είναι εφικτό να μεταβιβάζονται εύκολα από τους κατόχους τους σε τρίτους χωρίς από την αλλαγή αυτή να επηρεάζεται η εταιρεία. Οι μετοχές της Α.Ε. μπορεί να είναι κοινές - προνομιούχες, ονομαστικές - ανώνυμες. (Λαζαρίδης, 2002)

Το νομικό της πλαίσιο διαμορφώθηκε από τον κωδικοποιημένο νόμο 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», που αποτέλεσε και το επιμέρους «Δίκαιο της Α.Ε.». Βάση με το Εμπορικό Δίκαιο η Α.Ε. είναι πάντα εμπορική εταιρεία ακόμα και όταν δεν ασκεί εμπορία. (Λαζαρίδης, 2002)

Στην Ελλάδα ο θεσμός της Α.Ε. εισήχθη από την Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου. Μάλιστα οι πρώτες Α.Ε. ήταν τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως η Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα (1828), η Εμπορική Τράπεζα (1840), η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (1841).

Είναι γεγονός ότι οι Α.Ε. ανήκουν στην πλειοψηφία των επιχειρηματικών μονάδων της οικονομίας και αυτό διότι η Α.Ε. αποτελεί τον πιο σαφή, τον πιο άρτια νομοθετημένο και οργανωμένο τύπο επιχειρηματικής μονάδας.

Η Α.Ε. έχει δική της επωνυμία, δική της κατοικία και ιθαγένεια. Σε αντιδιαστολή με την Ο.Ε. και την Ε.Ε., η Α.Ε. έχει αυτοτέλεια της εταιρικής περιουσίας σε σχέση με την ατομική περιουσία των εταίρων. Σχετικά με την επωνυμία της είναι υποχρεωτικό να αναγράφεται το είδος της εταιρικής επιχείρησης και οι λέξεις «ανώνυμος εταιρία» (Α.Ε.) και προαιρετικά μόνο μπορεί να γράφει το όνομα ενός ή περισσότερων συνεταίρων της. (Λαζαρίδης, 2002)

Η Α.Ε. είναι πάντα εμπορική εταιρεία ακόμα και όταν δεν ασκεί εμπορία (Εμπορικό Δίκαιο). (Ηλιόκαυτος Δ., 2006)

Τονίζεται ότι η κάλυψη και η καταβολή του κεφαλαίου αποτελούν τα σημεία κλειδιά που σχετίζονται με το κεφάλαιο. Συγκεκριμένα η κάλυψη κεφαλαίου παραπέμπει στο

ότι ως ιδρυτές της εταιρείας χρειάζονται τουλάχιστον δύο πρόσωπα τα οποία αναλαμβάνουν την υποχρέωση καταβολής στην εταιρία της αξίας των μετοχών της κατά το μερίδιο που έχει συμφωνηθεί μεταξύ τους. Μάλιστα η κάλυψη κεφαλαίου δύναται να συμβεί με δύο τρόπους: σε είδος, σε χρήμα, ή σε συνδυασμό και των δύο. Από την άλλη πλευρά, ως καταβολή του κεφαλαίου ορίζεται η εκπλήρωση της αναληφθείσας υποχρέωσης από τους ιδρυτές να καλύψουν το κεφάλαιο. (Καραγιάννης, Δ. 2009)

Επιπλέον το καταστατικό της Α.Ε., είναι δημόσιο έγγραφο (συμβολαιογραφική πράξη) το οποίο καθορίζει συνολικά τη λειτουργία της Α.Ε. Συγκεκριμένα προσδιορίζει: την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρίας, την έδρα της, τη διάρκεια της, τον αριθμό και την έκδοση των μετοχών, το ποσό και τον τρόπο καταβολής του κεφαλαίου, στη σύγκληση, κατάρτιση και λειτουργία της γενικής εκμεταλλεύσεως και του διοικητικού συμβουλίου, τους ελεγκτές, στα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μετόχων, στον τρόπο διαθέσεως των κερδών και στη διάθεση και εκκαθάριση της περιουσίας της. (Λαζαρίδης, 2002)

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της Α.Ε. είναι τα εξής: (Λιοντάρης, 2008)

- Η ανώνυμη εταιρία είναι κεφαλαιουχική.
- Η ανώνυμη εταιρία έχει νομική προσωπικότητα (την ευθύνη για τις υποχρεώσεις της φέρει μόνο η εταιρία και όχι οι μέτοχοι της) δικαιοπρακτική ικανότητα, ιθαγένεια, επωνυμία, κατοικία, περιουσία. Είναι πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου.
- Η ανώνυμη εταιρία είναι εμπορική από το νόμο 2190/1920. Ο σκοπός της εταιρίας δεν είναι εμπορικός, παρόλα αυτά η εταιρία χαρακτηρίζεται εμπορική από το νόμο. Το άρθρο 1 του ν. 2190/20 ορίζει: «Πάσα ανώνυμος εταιρία είναι εμπορική και εάν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορικός». Αποτέλεσμα αυτού είναι η υπαγωγή της στο εμπορικό δίκαιο, η τήρηση εμπορικών βιβλίων και η πτωχευτική της ικανότητα. Ο σκοπός της μπορεί να είναι καλλιτεχνικός, φιλανθρωπικός, εμπορικός κλπ.
- Η επωνυμία της εταιρείας πρέπει υποχρεωτικά να δηλώνει το είδος της εταιρείας και να ενσωματώνει τη φράση «Ανώνυμη Εταιρία» «Α.Ε».
- Ο νόμος ορίζει για την ίδρυση της Α.Ε. μεγάλο, σχετικά κεφάλαιο. Συγκεκριμένα, σήμερα έχει οριστεί στο ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000)

ευρώ, ως κατώτατο όριο γενικώς. Μάλιστα υπάρχουν περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί πολύ μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου.

- Το κεφάλαιο της Α.Ε. διαιρείται σε ίσα τμήματα τις μετοχές. Οι μετοχές (αξιόγραφα) όπως και η ιδιότητα του μετόχου μεταβιβάζονται εύκολα και ελεύθερα.
- Για να συσταθεί η Α.Ε. χρειάζονται: αυστηροί όροι δημοσιότητας, ήτοι συμβολαιογραφικό έγγραφο, έγκριση της εποπτεύουσας αρχής (νομάρχη) και δημοσίευση του καταστατικού της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- Η διάρκεια ζωής της Α.Ε. ορίζεται μακρά (συνήθως 50 ετών).
- Τα μέλη της εταιρείας δεν ευθύνονται προσωπικά για τις υποχρεώσεις της, έναντι των τρίτων, αλλά περιορίζεται μέχρι το ποσό της συμμετοχής τους στην διαμόρφωση του κεφαλαίου της. Οι μέτοχοι δεν ευθύνονται προσωπικά με την ατομική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας.
- Η λήψη των αποφάσεων γίνεται κατά πλειοψηφία. Το διοικητικό συμβούλιο λαμβάνει αποφάσεις για τα τρέχοντα ζητήματα και για την όλη διοίκηση και διαχείριση της εταιρικής περιουσίας ενώ η γενική συνέλευση είναι αρμόδια για σοβαρότερες αποφάσεις (διορισμός διοικητικού συμβουλίου, αύξηση κεφαλαίου, αλλαγή σκοπού, διάλυση της εταιρείας κ.α.). Στη γενική συνέλευση έχουν δικαίωμα να παραστούν και να ψηφίσουν όλοι οι μέτοχοι. Κάθε μετοχή αντιπροσωπεύει μια ψήφο.

Αναμφισβήτητα η Α.Ε. είναι καθοριστικής σημασίας για την οικονομική ζωή εφόσον αποτελεί έναν εταιρικό τύπο που προσφέρει σημαντικές δυνατότητες και προοπτικές εξέλιξης γεγονός που της δίνει σαφέστατο προβάδισμα έναντι των άλλων εταιρικών τύπων.

Συμπερασματικά λοιπόν τα βασικότερα πλεονεκτήματα των Α.Ε. είναι τα ακόλουθα: (Ηλιόκαυτος Δ., 2006) (Λιοντάρης, 2008)

- Η Α.Ε. έχει υπεροχή απέναντι σε όλες τις άλλες μορφές επιχειρηματικής δραστηριότητας εφόσον είναι η επιχείρηση του μεγάλου κεφαλαίου.
- Προσελκύει τα μεγάλα κεφάλαια κεφαλαίων αφού η Α.Ε. απευθύνεται σε μεγάλο φάσμα προσώπων για την συγκέντρωση κεφαλαίων και αυτό λόγω της δομής του κεφαλαίου της που συντίθεται από μετοχές.

- Συναλλασσόμενοι με την Α.Ε. (τράπεζες, προμηθευτές, πελάτες) αλλά και οι ίδιοι οι μέτοχοι εμπνέονται από την εμπιστοσύνη που «εκπέμπει».
- Η ευκολία και η ελευθερία στη μεταβίβαση των μετοχών προσφέρει άμεση και γρήγορη αλλαγή φορέα, εξυγίανση και ανάπτυξη.
- Το περιορισμένο της ευθύνης. Οι μέτοχοι δεν συμμετέχουν στη διοίκηση και στις υποχρεώσεις της Α.Ε. ούτε και στις υποχρεώσεις της . Η ευθύνη τους φτάνει ως την καταβολή της αξίας των μετοχών.
- Υπάρχουν οι καλύτερες δυνατές και σίγουρες σχέσεις ανάμεσα στους μετόχους.
- Υπάρχουν εχέγγυα μεγαλύτερης τάξεως και ειλικρίνειας αφού η Α.Ε. είναι υποχρεωμένη από τον νόμο να τηρεί τα πιο πολλά και αξιόπιστα βιβλία από κάθε άλλη εταιρεία με αποτέλεσμα να υπόκειται σε διαρκή έλεγχο του κράτους.

2.2. Διαδικασία σύστασης Α.Ε.

Για να ιδρυθεί η Α.Ε. πρέπει να συμπράξουν τουλάχιστον δύο μέρη. Τα ιδρυτικά μέλη της Α.Ε. μπορεί να είναι φυσικά (να έχει συμπληρωθεί το 18^ο έτος της ηλικίας) ή νομικά πρόσωπα.

Το καταστατικό της εταιρίας είναι ένα επίσημο έγγραφο στο οποίο αναγράφονται μέσα όλες οι εταιρικές συμφωνίες. Περιέχει πληθώρα πληροφοριών που αφορούν την νεοσύστατη εταιρία όπως, ο σκοπός της εταιρίας, επωνυμία, έδρα, διάρκεια ζωής, μέτοχοι, ύψος του κεφαλαίου, δικαιώματα των μετόχων, για το πώς θα δοθούν τα κέρδη κ.α. Συντάσσεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο το οποίο ελέγχεται από την αρμόδια ΔΟΥ, ΦΑΕ θεωρείται και δημοσιεύεται. (Εκίνογλου, 2004)

Έπειτα ακολουθεί η έγκριση του καταστατικού από την διοίκηση και η χορήγηση της σχετική άδειας. Επίσης έχουμε την κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου όπου οι μέτοχοι καλούνται να καταβάλουν το εταιρικό κεφάλαιο ολοσχερώς σε μετρητά ή σε είδος. Στο τέλος, έρχονται οι διατυπώσεις δημοσιότητας όπου εφόσον όλα γίνουν καλά η νέα εταιρία γράφεται στο μητρώο των ανωνύμων εταιριών και αυτό δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως. Μετά την ολοκλήρωση όλης αυτής της διαδικασίας η

A.E. έχει νομική προσωπικότητα και μπορεί να αρχίσει τις συναλλαγές της. (Σερελέα Γ., 2000)

Πιο αναλυτικά, τα στάδια για την ίδρυση μιας A.E. είναι τα παρακάτω: (Εκίνογλου, 2004)

- Αρχικά πραγματοποιείται προέλεγχος στο αρμόδιο Επιμελητήριο για επωνυμία και διακριτικό τίτλο.
- Συντάσσεται το καταστατικό και στη συνέχεια αποστέλλεται στον συμβολαιογράφο. Η παράσταση δικηγόρου κατά την υπογραφή συμβολαίου συστάσεως ανώνυμης εταιρείας είναι υποχρεωτική διότι το ελάχιστο κεφάλαιο της είναι 60.000 ευρώ.
- Το συμβόλαιο σύστασης A.E. (καταστατικό) συντάσσεται πάντοτε ενώπιον συμβολαιογράφου, υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη της εταιρίας και τον πληρεξούσιο δικηγόρο.
- Δημοσίευση περίληψης του καταστατικού και της εγκριτικής απόφασης του Νομάρχη στο Τεύχος A.E. και E.Π.Ε. του Φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ)
- Μέσα σε δύο μήνες από τη σύσταση της A.E. πρέπει να εγγραφεί η εταιρία στο οικείο Επιμελητήριο. Η εγγραφή γίνεται με την υποβολή εντύπου και την πληρωμή του ποσού που προβλέπεται για δικαίωμα εγγραφής και ετήσια συνδρομή.

2.3. Περιεχόμενο καταστατικού A.E.

Το καταστατικό της A.E αποτελεί τον καταστατικό χάρτη αυτής. και περιέχει κατ' αρχάς τη σύμβαση της σύστασης της A.E. Το καταστατικό καταρτίζεται πάντοτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Κατά τη διαδικασία σύνταξης του οφείλουν να παρίστανται οι ιδρυτές της A.E. οι οποίοι και υπογράφουν ενώ η παρουσία δικηγόρου είναι απαραίτητη. Βέβαια οι ιδρυτές έχουν το δικαίωμα να παρίστανται και με αντιπρόσωπο υπό τον όρο να υφίσταται πληρεξουσιότητα με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Το καταστατικό περιλαμβάνει τους όρους οργάνωσης και λειτουργίας της Α.Ε. καθώς επίσης και τις συμβάσεις ανάληψης του μετοχικού κεφαλαίου, όλα τα βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τους μετόχους, τη διοίκηση της εταιρείας, στις υποχρεώσεις της εταιρείας αλλά και τη διάρκεια και τη διάλυσή της.

Το καταστατικό επιβάλλεται να είναι σαφές και τα πάντα να διευκρινίζονται με ακρίβεια και λεπτομέρειες.

Το καταστατικό της Α.Ε. που γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, πρέπει να περιέχει διατάξεις για: (Όπως αναφέρονται στο άρθρο 2 του Ν. 2190/1920)

- **Εταιρική επωνυμία και σκοπό:** Η επωνυμία συνδέεται με το αντικείμενο της εταιρείας ενώ περιέχεται και το ονοματεπώνυμο κάποιου ιδρυτού ή άλλου φυσικού προσώπου και είναι απαραίτητο να συνοδεύεται από τη φράση «Ανώνυμη εταιρεία». Ο σκοπός της Α.Ε. πρέπει να είναι νόμιμος, περιστρέφεται γύρω από το αντικείμενο της δραστηριότητας το οποίο ενδέχεται να είναι ευρύ ή πολλαπλό.
- **Έδρα της εταιρείας:** Ορίζεται ένας δήμος ή μια κοινότητα.
- **Διάρκεια της εταιρείας:** Η Α.Ε. πρέπει να έχει συγκεκριμένη διάρκεια μετά την πάροδο της οποίας λύεται.
- **Ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό:** Το καταστατικό της Α.Ε. συντάσσεται από συμβολαιογράφο και συνεπώς επιβάλλεται η αναγραφή όλων των στοιχείων των συμβαλλομένων.
- **Συνολικό ποσό τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή**
- **Ύψος και τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου:** Το μετοχικό κεφάλαιο αναγράφεται πάντοτε σε χρήμα ακόμη και στην περίπτωση που εισφορές των μετόχων συνίστανται σε είδος. Το τμήμα του κεφαλαίου που ισούται με το κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. (από 60.000 ευρώ, πλέον 24.000) πρέπει να καταβληθεί είτε σε μετρητά είτε σε είδος με τη σύσταση της εταιρείας.
- **Είδος, αριθμός, ονομαστική αξία και έκδοση των μετοχών:** Οι μετοχές της Α.Ε. μπορεί να είναι ανώνυμες ή ονομαστικές σύμφωνα με το τι επιδιώκουν οι

ιδρυτές. Η ονομαστική αξία των μετοχών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 0,30 ευρώ και μεγαλύτερη των 100 ευρώ.

- **Αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών:** Οι μετοχές μπορεί να είναι κοινές ή προνομιούχες με δικαίωμα ή χωρίς δικαίωμα ψήφου.
- **Μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες, ή ανωνύμων σε ονομαστικές:** Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει ή να απαγορεύει τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή ανωνύμων μετοχών σε ονομαστικές.
- **Σύγκληση, συγκρότηση, λειτουργία και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.):** Τα ζητήματα που αφορούν το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζονται από τα άρθρα 18 , 19 , 20 , 21 , 22 , 23 , 24 του Ν.2190/20. Εν ολίγοις, στο καταστατικό προσδιορίζεται ο αριθμός των μελών του Δ.Σ. (κατώτερος και ανώτερος,) ο χρόνος θητείας ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει την εξαετία ενώ σημειώνεται ότι τα μέλη του Δ.Σ. είναι πάντοτε επανεκλέξιμα και ελεύθερα ανακλητά.
- **Σύγκληση, συγκρότηση, λειτουργία και αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων:** Τα θέματα αυτά καθορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 25 ,26 , 27 , 28 , 29 , 30 , 31 , 32 , 33 , 34 , 35γ του Ν.2190/20 .
- **Ελεγκτές**
- **Δικαιώματα των μετόχων**
- **Ισολογισμό και διάθεση των κερδών**
- **Λύση - εκκαθάριση**

2.4. Έξοδα σύστασης Α.Ε.

Στην σύσταση της Α.Ε προκύπτουν έξοδα που σχετίζονται με ολόκληρη την ζωή της εταιρείας, όπως είναι τα έξοδα σύνταξης και δημοσίευσης του καταστατικού μέχρι την έναρξη της εκμετάλλευσης. Τα έξοδα αυτά δεν βαρύνουν αποκλειστικά μόνο την πρώτη χρήση. Συνεπώς πραγματοποιείται απόσβεση μέσα σε ένα λογικό χρονικό διάστημα.

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ τα έξοδα αυτά παρακολούθησης σε ιδιαίτερο λογαριασμό αποσβένονται είτε κατά το έτος πραγματοποιήσεως τους, είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε πέντε χρόνια.

2.5. Το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε.

Το εταιρικό κεφάλαιο αποτελεί το ποσό που καθορίζει το καταστατικό της εταιρείας ότι πρέπει να καταβάλουν οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε σε μετρητά είτε σε είδος όπως περιουσιακά στοιχεία. Το μετοχικό κεφάλαιο αναγράφεται στο παθητικό του ισολογισμού επειδή η εταιρία το λαμβάνει από τους μετόχους της και κάποια στιγμή υποχρεούται να τους το επιστρέψει. (Ρόκας Νικόλαος, 2008)

Οι μετοχές ως τίτλος, είναι ένα έγγραφο στο οποίο περιλαμβάνονται κάποια δικαιώματα τα οποία μπορεί να ασκήσει ο κύριος της. Ο κάτοχος της μετοχής ονομάζεται μέτοχος. Επιπλέον μετοχή σημαίνει το μερίδιο του μετοχικού κεφαλαίου. Ουσιαστικά η μετοχή είναι αξιόγραφο που ανήκει στην κατηγορία των τίτλων συμμετοχής. Επομένως, ούτε η μεταβίβαση ούτε η άσκηση του δικαιώματος του μετόχου μπορεί να γίνει χωρίς την κατοχή του τίτλου.

Όταν κάποιος πληρώνει το αντίτιμο και αποκτά μετοχές κάποιας Α.Ε. τότε αυτόματα γίνεται και μέτοχος της. Αποκτώντας την μετοχική ιδιότητα ο μέτοχος της ανώνυμης εταιρίας δεν έχει κάποιες υποχρεώσεις και μπορεί να μεταβιβάσει την μετοχική του ικανότητα ελεύθερα. Η κατοχή της μετοχής δίνει στο μέτοχο, ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που κατέχει και το ποσό του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύει αναλογικά δικαιώματα, τόσο στην περιουσία της ανώνυμης εταιρείας και τα αποτελέσματα της, όσο και στην έκφραση γνώμης στην Γενική Συνέλευση των μετόχων, που είναι το ανώτατο όργανο αποφάσεων της Α.Ε. Η εταιρία εάν είναι εισηγμένη και στο χρηματιστήριο δίνει την δυνατότητα στις μετοχές της να υπερτιμηθούν ή να αποτιμηθούν.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κ.Ν. 2190/1920, όταν δημιουργείται μια Α.Ε. οι ιδρυτές καθορίζουν τις σχέσεις τους βάση του ποσοστού συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο και συγκεκριμένα με τον αριθμό των μετοχών που κατέχει ο καθένας από αυτούς. Οι μέτοχοι καλύπτουν το μετοχικό κεφάλαιο με μετρητά ή σε είδος (περιουσιακά στοιχεία, ακίνητα, μηχανήματα, έπιπλα, κινητά πράγματα, απαιτήσεις

κ.τ.λ.). Σημειώνεται ότι η αναγραφή του μετοχικού κεφαλαίου γίνεται πάντα σε ευρώ, ανεξάρτητα από τον τρόπο εισφοράς των μετόχων.

Επίσης ο Κ.Ν. 2190/1920 όριζε ότι το κατώτερο όριο του μετοχικού κεφαλαίου είναι 60.000€, ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά τη σύσταση της Α.Ε. Ωστόσο, πλέον, το ελάχιστο ύψος μετοχικού κεφαλαίου που απαιτεί ο νόμος για την σύσταση μιας ΑΕ είναι 24.000,00 ευρώ (άρθρο 6, παρ. 3, εδ. α της ΠΝΠ της 12/12/2012, ΦΕΚ Α'240/12.12.2012), ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί πολύ μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου. Το κεφάλαιο πρέπει να είναι καταβεβλημένο κατά την σύστασή της. Δεν είναι απαραίτητο να είναι σε μετρητά, μπορεί να είναι και εισφορά σε είδος, δηλαδή εισφορά περιουσιακού στοιχείου στην εταιρεία (π.χ. ακίνητο). Το μετοχικό κεφάλαιο δύναται να καταβληθεί από τους μετόχους – ιδρυτές ή η εταιρία να προσφύγει σε δημόσια εγγραφή όπου σε αυτό το ενδεχόμενο το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε 300.000€.

Εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία καταχώρησης της εταιρείας στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, οι μέτοχοι υποχρεούνται να έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία για τη καταβολή της αναλογίας που αντιστοιχεί στον καθένα στο μετοχικό κεφάλαιο. Έπειτα το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας συνεδριάζει, για να πιστοποιήσει ή μη την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου. Το πρακτικό στέλνεται στην αρμόδια διεύθυνση της Νομαρχίας η οποία ορίζει δύο υπαλλήλους της, οι οποίοι είναι αρμόδιοι για τον έλεγχο της ορθής τήρησης της διαδικασίας και καταχώρησης των στοιχείων στα βιβλία της εταιρείας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

«ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ»

3.1. Έννοια, μέλη και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το κάθε όργανο της Α.Ε. είναι υπεύθυνο για συγκεκριμένες αρμοδιότητες οι οποίες είναι καθορισμένες από το καταστατικό ή το νόμο πλαίσιο.

Το διοικητικό συμβούλιο της Α.Ε. είναι αρμόδιο να αποφασίζει για πράξεις που σχετίζονται με τη διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικότερα την επιδίωξη του εταιρικού σκοπού. Αν και το διοικητικό συμβούλιο ανήκει στις ανώτατες θέσεις περιορίζεται από τις εξουσίες της γενικής συνέλευσης αλλά και ορισμένων διατάξεων του καταστατικού. Στην εξουσία του διοικητικού συμβουλίου δεν ανήκουν ζητήματα που αφορούν την οργάνωση της εταιρίας, όπως είναι οι τροποποιήσεις του καταστατικού και στην συγκρότηση των οργάνων της, ο διορισμός ελεγκτών ή μελών του διοικητικού συμβουλίου. Αυτά τα θέματα ανήκουν στην αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης. Υπάρχουν και άλλα θέματα που να μεν θεωρητικά ανήκουν στη διαχείριση αλλά στην εξουσία εξαιρούνται της αρμοδιότητας του διοικητικού συμβουλίου και είναι η έκδοση ομολογιακού δανείου, η έγκριση του ισολογισμού και η διάθεση κερδών. (Αντωνόπουλος Β.Γ., Μουζούλας Σπ., 2013)

Το διοικητικό συμβούλιο είναι το διαχειριστικό όργανο (λαμβάνει κυρίως αποφάσεις που αφορούν την εσωτερική λειτουργία της εταιρίας, παράδειγμα, ενημέρωση των μετόχων, κατάρτιση ισολογισμών) και εκπροσωπευτικό όργανο της Α.Ε. δηλαδή η εικόνα και η άποψη της εταιρίας στον έξω από την εταιρεία κόσμο. (Αντωνόπουλος Β.Γ., Μουζούλας Σπ., 2013)

Τονίζεται ότι η διαχειριστική εξουσία του διοικητικού συμβουλίου είναι περιορισμένη και περιορίσιμη. Με τον όρο περιορισμένη εννοείται ότι δεν μπορεί να ενεργεί πράξεις εκτός εταιρικού σκοπού, ενώ με την έννοια περιορίσιμη υπογραμμίζουμε ότι τους περιορισμούς μπορεί να θέτει τόσο το καταστατικό όσο και η γενική συνέλευση. (Ψυχομάνη Σ., 2013)

Επιπλέον το διοικητικό συμβούλιο είναι και συλλογικό όργανο - απαρτίζεται από μέλη τα οποία εκφράζουν την βούληση της εταιρείας - και συνιστά συγχρόνως

εσωτερικό και εξωτερικό όργανο της εταιρείας. Ως εσωτερικό όργανο λειτουργεί παίρνοντας κρίσιμες αποφάσεις, και ως εξωτερικό όργανο, εκπροσωπώντας την εταιρεία στις σχέσεις της με τους τρίτους. (Αντωνόπουλος Β., 2012)

Αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου είναι η διαχείριση της εταιρικής περιουσίας δηλαδή: λήψη - εκτέλεση αποφάσεων για υλικές και νομικές πράξεις, και εκπροσώπηση της εταιρίας (άρθρο 18 παρ.1 - 3, άρθρο 22 παρ.1).. Επιπρόσθετα, το διοικητικό συμβούλιο είναι υπεύθυνο για το εάν η εταιρεία θα ακολουθήσει πιστά τον εταιρικό της σκοπό όπως έχει δηλωθεί στο καταστατικό της, γεγονός που θα επιδιωχθεί μέσα από τις ενέργειες και τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ουσιαστικά διοικούν ξένη περιουσία. Συνεπώς για να προστατευτεί η εταιρεία από πιθανή κακή εκμετάλλευση δεδομένων ή κακής πολιτικής από πλευρά των συμβούλων, δημιουργήθηκε η υποχρέωση πίστης, όπως βέβαια θεσπίστηκαν και ρυθμιστικές διατάξεις. Ταυτόχρονα έχει καθιερωθεί αυστηρό σύστημα αστικής και ποινικής ευθύνης των μελών του διοικητικού συμβουλίου. (Ρόκας Ν., 2008)

Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται πάντα σύμφωνα με το καταστατικό ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης. Πιο συγκεκριμένα το άρθρο 18 παρ. 3 του Κ.Ν. 2190/20 ορίζει ότι στο καταστατικό της Α.Ε. μπορεί να περιέχεται πρόβλεψη ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι μπορούν να διορίσουν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου όχι όμως περισσότερα από το ένα τρίτο (1/3) του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού των μελών. Στο καταστατικό πρέπει να περιέχονται διατάξεις σχετικά με τις προϋποθέσεις ασκήσεως αυτού του δικαιώματος κυρίως από άποψη ποσοστού συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο και δέσμευση των μετοχών. Οι μέτοχοι που ασκούν αυτό το δικαίωμα πρέπει να γνωστοποιούν το διορισμό των συμβούλων τους στην εταιρία τρεις (3) πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης. (Κ.Ν. 2190/20)

Η γενική συνέλευση εκλέγει τα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, στη διαδικασία εκλογής των οποίων δεν συμμετέχουν όσοι μέτοχοι άσκησαν το δικαίωμα διορισμού μελών του διοικητικού συμβουλίου (άρθρο 34 παρ. 3 Κ.Ν. 2190/20).

Τα μέλη μπορεί να είναι φυσικά ή και νομικά πρόσωπα εάν προβλέπεται από το καταστατικό, τα οποία ωστόσο δεν αντλούν την εξουσία τους από τη μετοχική τους

ιδιότητα και υπό την προϋπόθεση ότι έχει οριστεί ένα φυσικό πρόσωπο ως αντιπρόσωπος τους στο διοικητικό συμβούλιο, (Αντωνόπουλος Β., 2012)

Η εκλογή των μελών πραγματοποιείται είτε από τον νόμο ή το καταστατικό για συγκεκριμένη θητεία είτε από τη γενική συνέλευση. Επίσης δεν απαιτείται εμπορική ικανότητα διότι το μέλος με αυτή και μόνο την ιδιότητα του, δεν αποκτά εμπορική ιδιότητα. (Ψυχομάνη Σ., 2013)

Τέλος στη σύμβαση ανώνυμης εταιρείας – μελών του διοικητικού συμβουλίου προβλέπεται αν οι σύμβουλοι θα αμείβονται ή όχι αλλά και το ποσό της αμοιβής τους. Οι σύμβουλοι είναι κατά κανόνα έμμισθοι. Για μην εμφανίζονται φαινόμενα πληρωμής υπερβολικών αμοιβών υπάρχουν περιορισμοί ως προς το ύψος των αμοιβών. (Ρόκας Νικόλαος, 2008)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Κ.Ν 2190/20 ακολουθούν οι βασικές κατηγορίες αμοιβών των μελών του διοικητικού συμβουλίου:

- Αμοιβές σύμφωνα με το καταστατικό ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης
- Αμοιβές από τα κέρδη της εταιρείας
- Αμοιβές για υπηρεσίες που προσφέρουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου στην εταιρεία εκτός από τα κύρια καθήκοντα τους βάση ειδικής σχέσης μισθωτής εργασίας.
- Ειδικές παροχές σε χρήμα ή είδος

3.2. Διορισμός και απώλεια ιδιότητας των μελών του ΔΣ

Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με τον Ν. 2190/20, το καταστατικό ορίζει ότι οι μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να διορίζουν μέλη του διοικητικού συμβουλίου μέχρι το 1/3 του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού. Η διάταξη αυτή αποβλέπει στην εξασφάλιση των συμφερόντων της μειοψηφίας εφόσον της δίνει τη δυνατότητα να ελέγχει και να παρακολουθεί διαρκώς τις πράξεις της.

Ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Α.Ε. έχουν τη δυνατότητα να διοριστούν φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα, που έχουν συμπληρώσει δηλαδή το 18ο έτος της ηλικίας τους και δεν τελούν υπό απαγόρευση.

Συνολικά, ο διορισμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου χωρίς εκλογή είναι δυνατό να γίνει στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Από το καταστατικό
- Από μετόχους, αν το ορίζει καταστατικό, υπό όρους
- Από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο σε ειδικές περιπτώσεις
- Από τη γενική συνέλευση ή το δικαστήριο, αν αφορά διορισμό ειδικών εκπροσώπων της εταιρείας. Επίσης, το δικαστήριο είναι υπεύθυνο ορισμού των μελών στις εξής ειδικές περιπτώσεις:
  - ✓ Πλήρης έλλειψη διοικητικού συμβουλίου.
  - ✓ Μείωση του αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου κάτω των τριών.
  - ✓ Σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των μελών του διοικητικού συμβουλίου ως ατόμων και του νομικού προσώπου της εταιρείας.

Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου δεν λήγει με τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης για εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου. Ωστόσο αν υπάρξει πρόωγη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου λόγω ανάκλησής του ή οποιουδήποτε άλλου λόγου, τότε τελειώνει και η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου που είχαν ορισθεί από τον δικαιούχο μέτοχο.

3.2.1. Εκλογή μελών

Η γενική συνέλευση και μόνο είναι αρμόδια για την εκλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας τα οποία είναι πάντα επανεκλέξιμα (άρθρο 19 παρ.2, Κ.Ν. 20190/20)

Μάλιστα το καταστατικό αναφέρεται σε όρους κάτω από τους οποίους τα πρόσωπα είναι εφικτό να εκλεγούν ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου (όπως για παράδειγμα μόνο μέτοχοι, απαγόρευση εκλογής αλλοδαπών κλπ) .

Ωστόσο για να αποκτήσει κάποιος την ιδιότητα του μέλους, είναι απαραίτητη και η αποδοχή της εκλογής από την πλευρά του εκλέγοντος, ρητά ή σιωπηρά.

Σημαντικό είναι να αναφερθεί πως υπάρχουν διατάξεις σε άλλους νόμους που προβλέπουν ασυμβίβαστα συγκεκριμένων ιδιοτήτων με την ιδιότητα του συμβουλίου Α.Ε. (βουλευτές, δικαστικοί λειτουργοί, δικηγόροι, κ.α.)

3.2.2. Θητεία μελών

Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου προβλέπεται από το καταστατικό ή σε απόφαση της γενικής συνέλευσης. Η έναρξη της θητείας των συμβούλων πρέπει να ορίζεται με ακρίβεια. Η θητεία των συμβούλων αρχίζει από τον διορισμό ή την εκλογή τους. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου ουδέποτε δύναται να υπερβαίνει τα έξι (6) έτη. Συνεπώς η θητεία επιτρέπεται να είναι μικρότερη της εξαετίας όχι όμως να την ξεπερνά. Όταν το καταστατικό ορίζει συγκεκριμένη θητεία δεν είναι δυνατός ο διορισμός συμβούλου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από αυτό που ορίζεται στο καταστατικό της εταιρείας. Εντούτοις, είναι δυνατή η εκλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου για μικρότερο χρονικό διάστημα. (άρθρο 19 παρ.2 Ν.2190/20)

Παράταση υπάρχει μονάχα εάν αν κριθεί απαραίτητο, ωστόσο λήξει η προθεσμία μέσα στην οποία μπορεί να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική γενική συνέλευση για να εκλέξει τα νέα μέλη (άρθρο 19 παρ.1 Ν. 2190/20). Τέλος, τονίζεται ότι οι σύμβουλοι, είναι πάντα επανεκλέξιμοι και ελεύθερα ανακλητοί (άρθρο 19 παρ.2 Κ.Ν. 2190/20 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του ν. 2339/95).

3.2.3. Διάρκεια - Αήξη ιδιότητας - Παραίτηση των μελών

Η εκλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου της Α.Ε. γίνεται από το αρμόδιο όργανο το οποίο είναι η γενική συνέλευση. Η ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου σταματά με την πάροδο του χρόνου της θητείας του η οποία διαρκεί έως έξι έτη. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου που έληξε παίρνει παράταση ως την εκλογή του νέου διοικητικού συμβουλίου όχι όμως μετά το τέλος της εξαετίας από την εκλογή του ή πέραν του οριζόμενου στο καταστατικό χρόνο. Αντωνόπουλος Β., (2012)

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγονται, ανακαλούνται ή αντικαθίστανται από τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης. Επίσης είναι ελεύθερος ανακλητός είτε από τη γενική συνέλευση που έχουν εκλεχτεί με τα συνήθη ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας, είτε από τους μετόχους, είτε από το Μονομελές Πρωτοδικείο με αίτηση μειοψηφίας του 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και με επίκληση σπουδαίου λόγου, συντρέχοντας στο πρόσωπο του διορισθέντος μέλους (άρθρο 18 παρ. 4 Κ.Ν. 2190/20) (Ψυχομάνη Σ., 2013)

Η παύση των μελών του διοικητικού συμβουλίου γίνεται όταν πραγματοποιείται λύση της εταιρείας εφόσον τελείωσε ο χρόνος διάρκειας αυτής ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης. Έπειτα, ακολουθεί η φάση της εκκαθάρισης με τους εκκαθαριστές που ορίζονται από τη γενική συνέλευση, με αποτέλεσμα να παύει αμέσως η εξουσία του διοικητικού συμβουλίου, με τις αρμοδιότητες να περνούν στα χέρια των εκκαθαριστών.

Τέλος, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν τη δυνατότητα να παραιτηθούν ανά πάσα στιγμή είτε με απλή γραπτή γνωστοποίηση προς τον πρόεδρο ή το διοικητικό συμβούλιο είτε σιωπηρά με το να απέχει διαρκώς από τις συνεδριάσεις. Μετά την παραίτηση του μέλους, μειώνεται ο αριθμός μετόχων από το καταστατικό και, επομένως παύει να είναι νόμιμη η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου γι' αυτό πρέπει να γίνει άμεση εκλογή της αντικατάστασης των μελών από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο υπό τον όρο να είναι τρία τα μέλη.

3.3. Συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Αφού εκλεχθούν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου αυτά καλούνται να συνεδριάσουν προκειμένου να γίνει η εκλογή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου αλλά και των λοιπών προσώπων με τα αντίστοιχα καθήκοντα (αντιπρόεδρος, διευθύνοντας σύμβουλος, γραμματέας κ.τ.λ.) πάντοτε όπως προβλέπει το καταστατικό. Κατά αυτόν, λοιπόν, τον τρόπο το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται σε σώμα.

Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου δεν είναι απαραίτητο να έχει στα χέρια του την εξουσία εκπροσωπήσεως της εταιρείας, ωστόσο αυτό είναι εφικτό με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου. Σύμφωνα με το Ν. 2190/20, ο πρόεδρος έχει μόνο τις εσωτερικές ως προς την εταιρεία ενώ δεν έχει βαρύνουσα ψήφο. Τονίζεται ότι για τον αντιπρόεδρο ισχύουν οι ίδιες διατάξεις με αυτές που αφορούν τις αρμοδιότητες του προέδρου.

Το διοικητικό συμβούλιο ορίζει και εξουσιοδοτεί ένα ή περισσότερα από τα μέλη του ώστε να ενεργούν για λογαριασμό του με απώτερο σκοπό να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία στην άσκηση της διοικήσεως της εταιρείας. Τα μέλη που εξουσιοδοτούνται ονομάζονται διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι. Ως διευθύνων σύμβουλος

πρέπει να ορίζεται υποχρεωτικά μέλος του διοικητικού συμβουλίου. Επίσης, υπάρχουν εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες δύναται ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου να είναι ταυτόχρονα και διευθύνων σύμβουλος. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν.2190/20 ο διευθύνων σύμβουλος είναι υποκατάστατος του διοικητικού συμβουλίου και ελέγχεται διαρκώς από αυτό.

3.4. Σύγκλιση του Διοικητικού Συμβουλίου

Όταν κρίνεται αναγκαίο από τον νόμο, το καταστατικό ή τις απαιτήσεις της εταιρείας, το διοικητικό συμβούλιο συνεδριάζει στην έδρα της εταιρείας για να λαμβάνει αποφάσεις σε θέματα της αρμοδιότητας του μάλιστα, χωρίς να επιβάλλονται κυρώσεις στα μέλη του συμβουλίου εάν αυτό δεν συμβαίνει.. Το διοικητικό συμβούλιο συγκαλείται από τον πρόεδρο με πρόσκληση προς όλα τα μέλη τουλάχιστον δύο εργάσιμες ημέρες πριν από την συνεδρίαση. Στην πρόσκληση αναφέρονται με ακρίβεια τα θέματα ημερήσιας διάταξης. Διευκρινίζεται πως είναι εφικτό μπορεί να ορίζεται από το καταστατικό της εταιρείας η συμμετοχή στις συνεδριάσεις του συμβουλίου, και άλλων προσώπων πέρα των μελών, χωρίς βέβαια να μπορούν να ψηφίσουν. Το γεγονός αυτό ενισχύει την παρουσία αντιπροσώπων των εργαζομένων αλλά και άλλων φορέων στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

Τη σύγκληση του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ζητήσουν δύο από τα μέλη του με αίτησή τους προς τον πρόεδρο, στην οποία αίτηση, θα πρέπει να περιγράψουν με σαφήνεια τα ζητήματα με τα οποία θα ασχοληθεί το διοικητικό συμβούλιο. Έπειτα ο πρόεδρος με τη σειρά του, είναι υποχρεωμένος να συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο μέσα σε δέκα ημέρες από τη στιγμή που υποβλήθηκε η αίτηση. Αν βέβαια ο πρόεδρος αρνηθεί να συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο τότε τα μέλη που ζήτησαν τη σύγκλιση μπορούν να συγκαλέσουν τα ίδια το διοικητικό συμβούλιο εντός πέντε (5) ημερών από τη λήξη του δεκαήμερου γνωστοποιώντας τη σχετική πρόσκληση στα υπόλοιπα μέλη. (Μιχαλόπουλος Γ., 2007)

Σύμφωνα με το άρθρο 21 και 2 του Κ.Ν./2190/20 οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου λαμβάνονται έγκυρες με την πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Βασικός όρος ως προς την έγκυρη λήψη αποφάσεων

του συμβουλίου αποτελεί η ύπαρξη της απαιτούμενης, από τον νόμο ή το καταστατικό της εταιρείας, απαρτίας στην συγκεκριμένη συνεδρίαση δηλαδή, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό τα μισά συν ένα από τα μέλη του. Δεν μπορεί ο αριθμός των παρόντων μελών του συμβουλίου να είναι μικρότερος των τριών.

Ο νόμος ορίζει συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου χρειάζεται αυξημένη πλειοψηφία, όπως ενδεικτικά, είναι η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, απόφαση για την οποία απαιτείται πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των μελών. Όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν το δικαίωμα μίας ψήφου. Οι αποφάσεις καταχωρούνται εν περιλήψει σε ειδικό βιβλίο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

«ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ»

4.1. Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Η ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρίας προσδιορίζεται στο άρθρο 22α του Ν. 2190/1920. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 3, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τρίτα πρόσωπα στα οποία έχουν ανατεθεί εξουσίες αλλά και οι de facto διοικητές, φέρουν έναντι της εταιρείας αδικοπρακτική ευθύνη. Πρόκειται για εσωτερική ευθύνη, εφόσον αφορά την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου έναντι του νομικού προσώπου, το οποίο διοικούν και όχι έναντι τρίτων εκτός εταιρίας, μεταξύ άλλων και πρώην μετόχων. Σε αντίθεση με την εξωτερική ευθύνη, που δεν έχει οργανική βάση, η εσωτερική ευθύνη παρουσιάζει μεγάλη κανονιστική πυκνότητα, όπως μαρτυρούν βασικές διατάξεις του Ν. 2190/1920. Φαίνεται ότι από την άποψη της νομοθετικής ρυθμίσεως η εσωτερική ευθύνη έπρεπε να είναι ο κανόνας, ενώ εξαίρεση θα αποτελούσε η εξωτερική ευθύνη. Η ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου για απαιτήσεις του Δημοσίου κλπ έναντι της εταιρείας καταδεικνύει ωστόσο ότι η παρατήρηση αυτή είναι μάλλον θεωρητική. (Μαρίνου Μ.Θ., 2012)

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου κάθε εταιρείας είναι επιφορτισμένα με το καθήκον και την ευθύνη έναντι της εταιρείας να εξασφαλίσουν ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί, η ετήσια έκθεση και η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης συντάσσονται και δημοσιεύονται βάση με τις διατάξεις του Ν. 21090/1920 και σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα που έχουν θεσπιστεί με τον καν. (ΕΚ) 1606/2002 Η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται, εάν το μέλος του διοικητικού συμβουλίου αποδείξει ότι κατέβαλε την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία.

Καθήκον όλων των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι η τήρηση του απορρήτου των στοιχείων της επιχείρησης προς τα έξω ενώ πρέπει να ενεργούν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην ζημιώνουν ποτέ τα συμφέροντα της εταιρείας. (Μιχαλόπουλος Γ., 2007)

Η νομολογία και συγκεκριμένα το άρθρο 22 (α) του Ν. 2190/20 αναφέρει ότι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται απέναντι στην εταιρία, κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων, για κάθε πταίσμα τους (δόλο ή αμέλεια) κατά την άσκηση της διοικητικής και διαχειριστικής τους εξουσίας. Μάλιστα η ευθύνη των μελών υπάρχει και κατά άρθρο 914 και 919 ΑΚ όταν η ζημιογόνα πράξη τους ή η παράλειψη αποτελεί και αδικοπραξία κατά την έννοια αυτών των άρθρων. (Αντωνόπουλος Β., 1997)

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται, κυρίως, εάν στον ισολογισμό εμφανίζονται παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις, οι οποίες αποκρύπτουν την πραγματική κατάσταση της εταιρείας. Τα μέλη ενδέχεται να υποπέσουν σε παραλείψεις εύλογες, ακόμη και αν η επιχειρηματική απόφαση που πάρθηκε βάση της διακριτικής τους ευχέρειας με καλή πίστη είχε ως σκοπό την εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος. Τα μέλη απαλλάσσονται μονάχα εάν αποδείξουν ότι κατέλαβαν την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία (άρθρο 22 παρ. 2 εδ.1). Ο βαθμός της επιμέλειας κρίνεται σύμφωνα με την ιδιότητα και τα καθήκοντα του κάθε μέλους, γεγονός που συνεπάγεται ότι ο διευθύνοντας σύμβουλος έχει μεγαλύτερο βαθμό επιμέλειας σε σχέση με ένα απλό μέλος του διοικητικού συμβουλίου. Σε περίπτωση υπαίτιας ζημιογόνου πράξης ή παράλειψης που στρέφεται κατά του νομικού προσώπου της εταιρείας, την αξίωση προς αποζημίωση έχει μόνο το νομικό πρόσωπο της εταιρείας, το οποίο και νομιμοποιείται αποκλειστικά να ασκήσει αγωγή κατά των μελών του Δ.Σ. Τα ίδια ισχύουν και στην περίπτωση που επιδιώκεται αποκατάσταση της ηθικής βλάβης του νομικού προσώπου της εταιρείας. Τέλος, τονίζεται ότι το άρθρο 22 (α) περιλαμβάνει την ευθύνη των διοικητών της εταιρείας έναντι του νομικού προσώπου, καθώς δεν αναφέρεται στην ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου έναντι των τρίτων, όπου εφαρμόζονται οι διατάξεις του κοινού δικαίου. (Αντωνόπουλος Β., 1997, 2012)

Επίσης, αν η εξουσία έχει ανατεθεί σε έναν ή περισσότερους συμβούλους ή τρίτους το διοικητικό συμβούλιο είναι επιφορτισμένο με την υποχρέωση της εποπτείας τους και αν αυτό παραληφθεί αυτόματα διαμορφώνεται σε βάρος του υποχρέωση αποζημίωσης. Παρόμοια περίπτωση ευθύνης είναι και ο κανόνας επιχειρηματικής κρίσης (business judgment rule). (Ψυχομάνη Σ., 2013)

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν ενέχονται για τα χρέη της Α.Ε., με εξαίρεση εταιρεία που διαλύθηκε ή συγχωνεύτηκε, οπότε υπάρχει αλληλέγγυα ευθύνη τους για τους φόρους που οφείλονται από την εταιρεία, κατά τη λύση της. Αν προκύψει πτώχευση και η Α.Ε. λυθεί, η ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου περιορίζεται στις οφειλές που είχαν βεβαιωθεί πριν από τη λύση, ακόμη και αν αφορούν σε χρόνο προγενέστερο της λύσης.

Συνεπώς, όταν φθάνει η κρίσιμη στιγμή για να ληφθεί η επιχειρηματική απόφαση πρέπει να γίνεται πάντα με απώτερο στόχο την κάλυψη του εταιρικού συμφέροντος, ώστε να μην παρουσιάζεται κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων. (Αντωνόπουλος Β., 2012)

4.2. Αλληλέγγυος ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Η αλληλέγγυος ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι αποτέλεσμα της συλλογικής δράσης του διοικητικού συμβουλίου και είναι σύμφωνη με την ενότητα του συμβουλίου ως εταιρικού οργάνου. Επίσης, η αλληλέγγυος ευθύνη των συμβούλων εξυπηρετεί και τα συμφέροντα των δανειστών της εταιρείας, για τους οποίους θα ήταν πολύ δύσκολο να αποδείξουν την ευθύνη κάποιου συγκεκριμένου μέλους.

Υπενθυμίζουμε ότι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τα οποία είναι υπεύθυνα σε αποζημίωση της εταιρίας, ευθύνονται εις ολόκληρο. Η παραπάνω ευθύνη παρουσιάζεται μόνο όταν υπάρχει είτε κοινό πταίσμα και κοινή πράξη περισσότερων συμβούλων είτε κοινή αδικπραξία περισσότερων συμβούλων είτε περίπτωση ευθύνης εις ολόκληρον για ζημία η οποία προκλήθηκε από περισσότερους που ενεργούν συγχρόνως ή διαδοχικά. Ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου έχει το δικαίωμα απαλλαγής από την ευθύνη εάν εκτέλεσε ορθά τις υποχρεώσεις του και αποδείξει ότι δεν υπάρχει δικό του πταίσμα. (Αντωνόπουλος Β., 2012)

Η ευθύνη των συμβούλων προϋποθέτει πράγματι κοινή ενέργεια. Εάν μέλος του διοικητικού συμβουλίου δεν συμμετείχε στην πράξη δεν υφίσταται θέμα ευθύνης ως προς αυτόν αλλά είναι υποχρεωμένος να προσπαθήσει με κάθε δυνατό τρόπο να αποδείξει ότι δεν έλαβε μέρος στην τέλεση της παράνομης πράξης. Ο ευκολότερος τρόπος να αποδειχθεί ότι συγκεκριμένος σύμβουλος δε συμμετείχε στην παράνομη

ενέργεια, είναι όταν έχει ήδη γίνει κατανομή των εξουσιών των συμβούλων μεταξύ τους, ή όταν έχουν οριστεί υποκατάστατοι του διοικητικού συμβουλίου, με συγκεκριμένες αρμοδιότητες. (Αντωνόπουλος Β., 2012)

Από τον νόμο προκύπτει ότι το διοικητικό συμβούλιο δεν ευθύνεται για τις ενέργειες που στηρίζονται σε νόμιμη απόφαση της γενικής συνέλευσης. Το διοικητικό συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να μην εκτελεί παράνομες ή αντίθετες προς το καταστατικό της εταιρείας, αποφάσεις της γενικής συνέλευσης.

4.3. Παραίτηση της εταιρείας από τις αξιώσεις αποζημίωσης

Το άρθρο 22α του Ν.2190/20 δίνει το δικαίωμα στην εταιρεία να παραιτηθεί από αξίωση της σε βάρος μελών του διοικητικού της συμβουλίου, ή να συμβιβαστεί με αυτά, υπό όρους οι οποίοι θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά. Το άρθρο 22α(5) αναφέρεται μόνο στις αξιώσεις της εταιρείας κατά των διοικητών της, για παραβάσεις των υποχρεώσεων τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. (Ψυχομάνη Σ., 2013)

Η παραίτηση ή ο συμβιβασμός της εταιρείας έχει δύο προϋποθέσεις: την πάροδο της διετίας από τη γένεση της αξίωσης σε βάρος των συμβούλων και την απόφαση της συνέλευσης η οποία δεν είναι απαραίτητο να έχει αιτιολογία. (Ψυχομάνη Σ., 2013)

Σημαντικός όρος για να είναι εφικτή η παραίτηση ή ο συμβιβασμός, είναι να μην αντιτίθεται μειοψηφία του 1/5 του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου. Μάλιστα η εν λόγω αντίθεση είναι απαραίτητο να υπάρχει στα πρακτικά της γενικής συνέλευσης, ώστε να είναι εύκολη, ανά πάσα στιγμή η απόδειξή της. (Ψυχομάνη Σ., 2013)

Επιπλέον εάν η αξίωση προς αποζημίωση προέκυψε μετά την τέλεση της πράξης που τη γέννησε, η παραγραφή πρέπει να θεωρηθεί ότι αρχίζει από το χρόνο γένεσης της αξίωσης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 251 ΑΚ. Τέλος, η ένταση παραγραφής, που ίσως προβάλλεται από μέλος του διοικητικού συμβουλίου ενάντια της εταιρείας, είναι πιθανό, ανάλογα την περίπτωση, να θεωρηθεί καταχρηστική.

4.4. Παραίτηση της εταιρείας από τις αξιώσεις της κατά των μελών του ΔΣ και απαλλαγή των συμβούλων από την ευθύνη τους

Οι διατάξεις του άρθρου 35 του Ν. 2190/1920 καθιερώνουν την απαλλαγή των μελών του διοικητικού συμβουλίου από την ευθύνη τους.

Για την απαλλαγή των μελών από την ευθύνη τους είναι απαραίτητη η απόφαση της γενικής συνέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 35, παρ. 1, λαμβάνεται με ειδική ψηφοφορία και με ονομαστική κλήση.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που έχουν δικαίωμα να ψηφίσουν είναι μόνο τα μέλη με τις μετοχές που έχουν στην κυριότητα τους είτε σαν αντιπρόσωποι άλλων μετόχων, αφού έχουν εξουσιοδότηση, βάση με το άρθρο 35 παρ.2, σαφείς οδηγίες για την ψήφο. Ωστόσο, η γενική συνέλευση έχει τη δυνατότητα άρνησης της απαλλαγής, και μάλιστα χωρίς να είναι υποχρεωμένη να προβάλλει αιτιολογία για την άρνηση. Επιπλέον, η γενική συνέλευση είναι εφικτό να ανακαλεί ελεύθερα την απαλλαγή, χωρίς να είναι αναγκαία η εμπιστοσύνη του διοικητικού συμβουλίου.

4.5. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Ένα από τα βασικότερα δικαιώματα των συμβούλων της Α.Ε. είναι αναμφισβήτητα η αμοιβή. Σύμφωνα με το άρθρο 24 ο σύμβουλος αμείβεται λόγω της ιδιότητάς του και για τις υπηρεσίες που προσφέρει σύμφωνα με την ειδική σχέση του με την επιχείρηση.

Σε σχέση με τις αμοιβές των συμβούλων λόγω ιδιότητας, υπάρχουν δύο κατηγορίες: (Αντωνόπουλος Β., 2012)

- Οι αμοιβές από τα κέρδη της εταιρείας: Δεν είναι απαραίτητο να είναι στο καταστατικό. Ωστόσο απαιτείται η απόφαση της γενικής συνέλευσης εφόσον είναι υπεύθυνη στη λήψη αποφάσεων για τη διάθεση των κερδών. Η αμοιβή που θα διανεμηθεί προσδιορίζεται ως το ποσό που απομένει αφού αφαιρεθούν οι κρατήσεις ώστε να σχηματιστεί το τακτικό αποθεματικό αλλά και το χρηματικό ποσό που χρειάζεται για να διανεμηθεί το πρώτο μέρος (άρθρο 45 παρ. 2).

- Σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 1 - 2, οι αμοιβές που καταλογίζονται στα γενικά έξοδα: Εδώ ανήκουν τα έξοδα παραστάσεως, κινήσεως, παραμονή «εκτός έδρας», συμμετοχή στις πωλήσεις ή στις προμήθειες, δωρεάν εισιτήρια κ.τ.λ..

Το ύψος του ποσού των αμοιβών προσδιορίζεται από την γενική συνέλευση. Βέβαια, είναι αναγκαίο να σημειωθεί ότι υπάρχει ενδεχόμενο το δικαστήριο να μειώσει την αμοιβή που καταλογίζεται στα γενικά έξοδα αν θεωρηθεί ότι είναι υπέρογκη και ότι ήταν αντίθετοι στην απόφαση μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/10 του εταιρικού κεφαλαίου (άρθρο 24 παρ. 2 εδ.2) . .

Εντούτοις, οι υπηρεσίες που προσφέρουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου στην εταιρεία βάσει ιδιαίτερης σχέσης (όπως είναι η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, ανεξάρτητων υπηρεσιών ή σύμβαση έργου) έχουν δικαίωμα σε αμοιβή η οποία δεν υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 24. Το ύψος της αμοιβής αυτής συμφωνείται με το διοικητικό συμβούλιο. (Αντωνόπουλος Β., 2012)

Επίσης, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου πέρα από το δικαίωμα της αμοιβής έχουν και το δικαίωμα της πληροφόρησης. Τα μέλη έχουν το δικαίωμα να πληροφορούνται για ό,τι σημαντικό προκύπτει στην εταιρεία, αλλά και να μελετούν στοιχεία και έγγραφα που βοηθούν στην ολοκλήρωση οποιασδήποτε υπόθεσης. (Αντωνόπουλος Β., 2012)

Ο νόμος 2190/1920 καθορίζει την υποχρέωση των μελών του διοικητικού συμβουλίου περί εχεμύθειας. Τι σημαίνει τήρηση της εχεμύθειας; Απαγορεύεται ρητά να διαρρεύσουν απόρρητες πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Εξάιρεση αποτελεί η γενική συνέλευση διότι η γνώση μίας απόρρητης πληροφορίας από τα μέλη της ενδέχεται να παίζει πολύ σημαντικό ρόλο

Η υποχρέωση εχεμύθειας παραβιάζεται όταν αποκαλύπτεται μία πληροφορία με σκοπό τη βλάβη της εταιρείας και όχι όταν στοχεύει στην ωφέλεια της. Η υποχρέωση της εχεμύθειας παύει να υφίσταται ανάλογα τις συνθήκες στην εκάστοτε περίπτωση.

Επιπλέον, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεσμεύονται με την υποχρέωση πίστης (άρθρο 22α παρ. 6). Τα μέλη δημιουργούν με την εταιρεία σχέση εμπιστοσύνης, και συνεπώς είναι επιφορτισμένα με την καλύτερη δυνατή διαχείριση

της εταιρικής περιουσίας ενώ πρέπει να τηρούν αυστηρά τα απόρρητα της εταιρείας και να εκπληρώνουν όπως αρμόζει τις υποχρεώσεις τους. (Ψυχομάνη Σ., 2013)

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα να προβούν σε ενέργειες, χωρίς την έγκριση της γενικής συνέλευσης, για δικό τους λογαριασμό ή τρίτων για πράξεις που ανήκουν στις επιχειρηματικές δραστηριότητες της εταιρείας και να λαμβάνουν μέρος ως ομόρρυθμοι εταίροι σε εταιρείες που επιδιώκουν τέτοιες δραστηριότητες.

4.6. Είδη συμβάσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 23α, σε τρεις (3) κατηγορίες διακρίνονται οι συμβάσεις της Ανώνυμης Εταιρείας με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τα τρίτα πρόσωπα:

- Πιστωτικές συμβάσεις
- Εγγυητικές συμβάσεις
- Κάθε άλλη σύμβαση που επιτρέπει η εταιρεία υπό όρους

Συμβαλλόμενοι στις συμβάσεις είναι η Ανώνυμη Εταιρεία και τα εκτελεστικά ή μη μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Οι συμβάσεις που περιέχονται στο άρθρο 23α παρ.1 κατηγοριοποιούνται σε:

- Απόλυτα απαγορευμένες συμβάσεις

Η διάταξη 23α παράγραφος 1 εδαφ. α Κ.Ν. 2190/1920 δεν επιτρέπει να συνάπτονται ανάμεσα στην εταιρεία και στα πρόσωπα που τη διοικούν:

- Συμβάσεις δανείων
- Παροχή πιστώσεων καθ' οιονδήποτε τρόπο
- Παροχή εγγυήσεων

Ωστόσο, συστηματικά αν επιθυμούσαμε να τοποθετήσουμε τις απαγορευμένες συμβάσεις σε δύο κατηγορίες, αυτές θα ήταν:

- Οι πιστώσεις σε ευρεία έννοια, με τις οποίες επιτυγχάνεται άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση ενός προσώπου με σκοπό την αύξηση της αγοραστικής του δύναμης

- Οι συμβάσεις παροχής ασφάλειας, με τις οποίες επιτυγχάνεται η κάλυψη του δανειστή από τον κίνδυνο αφερεγγυότητας του οφειλέτη.

Η ρύθμιση του άρθρου 23α Κ.Ν. 2190/1920 απαγορεύει την κατάρτιση των συγκεκριμένων συμβάσεων (ετεροβαρών ή αμφοτεροβαρών) και δεν συμπεριλαμβάνει στην απαγόρευση μονομερείς δικαιοπραξίες της ανώνυμης εταιρίας με πιστωτικό χαρακτήρα. Οι μονομερείς δικαιοπραξίες θα ελεγχθούν με βάση τα άρθρα ΑΚ 66 και 235.

- *Συμβάσεις που υπόκεινται σε περιορισμούς*
  - Συμβάσεις εργασίας ή παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών που δημιουργούνται αφού ιδρυθεί η εταιρεία με μέλη του διοικητικού συμβουλίου, αν ξεπερνούν τα όρια της τρέχουσας συναλλαγής .
  - Δάνεια, πιστώσεις και εγγυήσεις των προσώπων του άρθρου 23α προς την εταιρεία αν ξεπερνούν τα όρια της τρέχουσας συναλλαγής.

- *Συμβάσεις υπό προϋποθέσεις επιτρεπτές*

Ο βασικός σκοπός της διάταξης του άρθρου 23α είναι η προστασία της εσωτερικής διαχειριστικής τάξεως της Ανώνυμης Εταιρείας, η οποία υποβάλλεται σε εξαιρετικό κίνδυνο στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 23α. Ωστόσο είναι αυτονόητο ότι η στάθμιση του κινδύνου δεν είναι δυνατό να είναι ίδια για κάθε είδος συμβάσεως, κάθε φορά που η Α.Ε. συμβάλλεται με εσωτερικούς εταιρικούς της παράγοντες

Συνεπώς, πέρα από τις απολύτως απαγορευμένες συμβάσεις της παραγράφου 1, στην παράγραφο 2 του άρθρου 23α υπάρχει μια δεύτερη κατηγορία συμβάσεων της Α.Ε. με τους διοικούντες, οι οποίες υπό όρους είναι επιτρεπτές. Οι εν λόγω συμβάσεις θεωρούνται έγκυρες, αφού τηρηθούν οι όροι που θέτει ο νόμος και οι οποίοι αφορούν στον έλεγχο των συμβάσεων από τη γενική συνέλευση των μετόχων της, η οποία έχει ήδη δώσει ειδική άδεια για την κατάρτισή τους.

Σε αυτές τις συμβάσεις, ο κίνδυνος για τα συμφέροντα της εταιρείας προέρχεται όχι τόσο από το είδος τους, όπως ίσχυει στις απόλυτα απαγορευμένες συμβάσεις, αλλά κυρίως από τα πρόσωπα που συμβάλλονται σε αυτές (ιδρυτές και διοικούντες την ανώνυμη εταιρία ή συγγενείς τους). Ο νομοθέτης διαβλέπει και στις συμβάσεις αυτές

την σύγκρουση των συμφερόντων της Α.Ε. με τα συμφέροντα των διοικούντων αυτής. Πιο συγκεκριμένα, ο νομοθέτης θεωρεί ότι ελλοχεύει και εδώ ο κίνδυνος οι διοικούντες την εταιρεία να προωθήσουν τα δικά τους οικονομικά ή διάφορα άλλα συμφέροντα βλάπτοντας την εταιρεία. Κατά συνέπεια, ο νόμος επιβάλλει περιορισμούς στην παράγραφο 2 του άρθρου 23α.

Ο κύκλος των παραπάνω συμβάσεων της παραγράφου 2 είναι διευρυμένος. Σε αυτές τις περιπτώσεις ανήκει το μεγαλύτερο μέρος των συμφωνιών που συνάπτει η ανώνυμη εταιρία με τους διοικούντες αυτή, ανεξάρτητα το περιεχόμενο, ακόμα και αν είναι επωφελείς για την ανώνυμη εταιρεία. Αυτές οι συμβάσεις είναι ενοχικές ή εμπράγματα, ετεροβαρείς ή αμφοτεροβαρείς, τυπικές ή άτυπες, οριοθετούνται αρνητικά στο άρθρο 23α. Επομένως σε αυτές συγκαταλέγονται οι συναλλαγές της εταιρείας, οι οποίες δεν είναι απολύτως απαγορευμένες (23α§1) και δεν καταρτίζονται ελεύθερα «ως τρέχουσες συναλλαγές της εταιρείας με τους πελάτες της» (23α§2 εδαφ. γ').

4.7. Εταιρική διακυβέρνηση

Ο όρος εταιρική διακυβέρνηση περιλαμβάνει όλες τις ιδιαίτερες εσωτερικές λειτουργίες και διοικητικές οργανωτικές δομές που εφαρμόστηκαν με το νόμο 3016/2012 σε Ανώνυμες Εταιρείες που έχουν ως στόχο την εισαγωγή των μετοχών στη χρηματιστηριακή αγορά ή έχουν ήδη εισηγμένες σε χρηματιστήριο μετοχές για να διαμορφωθούν συνθήκες εμπιστοσύνης μεταξύ μετόχων και διοίκησης με απώτερο σκοπό το εταιρικό συμφέρον.

Πιο αναλυτικά, ο νόμος 3016/2012 ενσωμάτωσε στα άρθρα του τέσσερις (4) νέες ρυθμίσεις με στόχο να υπάρχει διαφάνεια στον τρόπο που ασκείται η χρηστή διοίκηση: (Ψυχομάνη Σ., 2013)

- Επιβολή σύνθεσης διοικητικού συμβουλίου από μέλη εκτελεστικά (μέλη που ασχολούνται με τα καθημερινά ζητήματα διοίκησης), μη εκτελεστικά (μέλη που έχουν ως καθήκον να προάγουν όλα τα εταιρικά ζητήματα) και ανεξάρτητα μη εκτελεστικά (δύο τουλάχιστον εκλεγόμενα μέλη από τη γενική συνέλευση με ποσοστό μέχρι 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου και που δεν έχουν σχέση εξάρτησης με την εταιρεία)

- Υποχρέωση του διοικητικού συμβουλίου κατάρτισης «Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας» τόσο του ιδίου όσο και των υπηρεσιών της Α.Ε. και οργάνωσης «Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου».
- Υποχρέωση του διοικητικού συμβουλίου – εάν αυξηθεί το μετοχικό κεφάλαιο με μετρητά) να υποβάλλει έκθεση στη γενική συνέλευση που αφορά τις συνολικές «γραμμές» του επενδυτικού σχεδίου της Α.Ε..
- Επιβολή προστίμου ή επίπληξη από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου που είναι επιφορτισμένα με τα ανάλογα καθήκοντα και όλα αυτά σε περίπτωση που δεν τηρηθούν οι υποχρεώσεις όπως επιβάλλονται και προβλέπονται από τον νόμο.

4.8. Ασυμβίβαστο διευθυνόντων συμβούλων

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 2190/1920, απαγορεύεται ρητά στους διευθύνοντες συμβούλους και στους διευθυντές της εταιρείας να ασκούν για δικό τους συμφέρον πράξεις που υπάγονται και στον εταιρικό σκοπό της Ανώνυμης Εταιρείας.

Ο κυριότερος σκοπός της εν λόγω απαγόρευσης είναι η αποφυγή σύγκρουσης ανάμεσα σε προσωπικά συμφέροντα του διοικητή της Α.Ε. και σε συμφέροντα του νομικού προσώπου της εταιρείας. Με τη διάταξη αυτή προωθείται προληπτική απαγόρευση ανταγωνισμού σε βάρος των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των διευθυντών της εταιρείας και χαρακτηρίζει ως αντίθετη προς τις υποχρεώσεις του διοικητή της εταιρείας την παραπάνω ενέργεια, δίχως να είναι απαραίτητη η απόδειξη ζημίας. Αναγκαίος όρος για την προαναφερόμενη απαγόρευση είναι οι πράξεις να ασκούνται από τον διοικητή της Α.Ε. κατ' επάγγελμα για τον ίδιο ή για τρίτα πρόσωπα.

Εάν παρουσιαστεί παραβίαση των υποχρεώσεων όπως τις ορίζει η διάταξη αυτή, τότε η εταιρεία έχει τη δυνατότητα να αξιώσει αποζημίωση από τον παραβάτη. Η κύρωση που προβλέπεται είναι η αξίωση αποζημίωσης.

Όπως προβλέπει το άρθρο 23, οι απαιτήσεις της εταιρείας κατά των συμβούλων ή των διευθυντών της παραγράφονται μόλις περάσει ένα (1) έτος από την ανακοίνωση των απαγορευμένων πράξεων σε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου είτε από τη στιγμή που κοινοποιηθούν από τον μέτοχο στην εταιρεία. Ούτως ή άλλως, οι

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

απαιτήσεις παραγράφονται αφού συμπληρωθούν πέντε (5) έτη από τη στιγμή που εκτυλίχθηκε η απαγορευμένη πράξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

«ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ»

5.1. Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι της εταιρείας

Ο νόμος 2190/20 και συγκεκριμένα τα άρθρα 22(α) του ν. 2190/20 κάνει σαφές ότι το κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ευθύνεται έναντι της εταιρείας για κάθε πταίσμα στο οποίο μπορεί να υποπέσει κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων.

Το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω άρθρων αφορούν πέρα από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου στη Α.Ε. και τρία πρόσωπα στα οποία μπορεί να έχει ανατεθεί εξουσία διαχείρισης ή εκπροσώπησης της εταιρείας.

Πιο αναλυτικά, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται κυρίως αν υπάρχουν στον ισολογισμό παραλείψεις ή δηλώσεις μη αληθείς, που σκοπό έχουν να μην παρουσιάσουν την αληθινή κατάσταση της εταιρείας. Ωστόσο η εν λόγω ευθύνη δεν υφίσταται εάν υπάρχει απόδειξη για το ότι κατέβαλαν την επιμέλεια του συνετού οικογενειάρχη. (Περάκης Ευάγγελος, 2000)

Μάλιστα, εκείνοι που είναι ακόμα περισσότερο επιφορτισμένοι με την υποχρέωση να καταβάλλουν κάθε είδους επιμέλεια είναι οι διευθύνοντες σύμβουλοι της ανώνυμης εταιρείας καθώς έχουν μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης και αυξημένες υποχρεώσεις. (Περάκης Ευάγγελος, 2000)

Επιπλέον τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι υποχρεωμένα ως προς την τήρηση απόλυτης εχεμύθειας αναφορικά με τα απόρρητα στοιχεία της εταιρείας που είναι εις γνώση τους (άρθρο 22α § 3 Κ.Ν. 2190/20). Συγκεκριμένα, η παραπάνω ευθύνη δεν διαρκεί μόνο όσο διαρκεί η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου αλλά εξακολουθεί να υφίσταται ακόμα και όταν λήξει αυτή η ιδιότητά τους.

Είναι δικαίωμα του κάθε μέλους του διοικητικού συμβουλίου να έχει στην κατοχή του αντίγραφα των πρακτικών από τις συνεδριάσεις που συμμετείχε αλλά και από άλλα στοιχεία από δραστηριότητες της εταιρείας. Η πληροφόρηση αυτή συνάγεται από την όλη οικονομία των σχετικών διατάξεων περί διοικητικού συμβουλίου του

Κ.Ν. 2190/20, σε συνδυασμό και με το άρθρο 288 Α.Κ. (καλή πίστη μεταξύ των συναλλασσομένων). Εντούτοις, στο τέλος το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει, τελικά, αν και ποιου είδους πληροφορίες θα πάρει ο σύμβουλος που έχει κάνει το αντίστοιχο αίτημα..

Όσον αφορά την έγερση αγωγής κατά μελών του διοικητικού συμβουλίου, με την έννοια των άρθρων 22α και 22β του Κ.Ν. 2190/20, χρειάζεται απόφαση της γενικής συνελεύσεως των μετόχων, η οποία πρέπει να ληφθεί με απόλυτη πλειοψηφία ή να ζητήσουν τούτο από το διοικητικό συμβούλιο μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/3 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. (Περάκης Ευάγγελος, 2000)

Αν υπήρξε ζημία στην περιουσία της εταιρείας, την έγερση της αγωγής έχει δικαίωμα να κάνει το νομικό πρόσωπο αυτής και όχι οι μέτοχοι ατομικώς (απόφαση Εφετείου Θεσ/νίκης 769/75, Α.Π. 1285/80).

Ατομική αγωγή κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου έχει τη δυνατότητα να κάνει ο μέτοχος αν έχει ζημιωθεί και αυτός άμεσα. Ωστόσο αν ο μέτοχος ζημιώθηκε έμμεσα από αδικοπραξίες των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, δεν έχει αξίωση αποζημιώσεως (Εφ. Αθ. 3469/91 - ΕΕΔ 1993, σελ. 424).

Συμπερασματικά η εταιρεία μπορεί να παραιτηθεί από την αγωγή μόνον εάν συγκατατίθεται η γενική συνέλευση και δεν αντιτίθεται η μειοψηφία εκπροσωπούσα το 1/4 του μετοχικού κεφαλαίου, που εκπροσωπείται στη γενική συνέλευση. Ακριβώς οι ίδιες προϋποθέσεις ισχύουν και στην περίπτωση του συμβιβασμού.

Η παραγραφή όλων των ανωτέρων αξιώσεων της εταιρείας είναι τριετής από τη στιγμή που έγινε η πράξη. Επίσης αν η ζημία έγινε από δόλο τότε η παραγραφή είναι δεκαετής.

Τα άρθρα 22α και 22β του Κ.Ν. 2190/20, που ακολουθούν περιγράφουν την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου έναντι της εταιρείας:

Άρθρο 22Α

1. Παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνεται έναντι της εταιρείας κατά την διοίκησιν των εταιρικών υποθέσεων διά παν αυτού πταίσμα. Ευθύνεται ιδία εάν ο ισολογισμός περιέχη παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις αποκρυπτούσας την πραγματικήν κατάστασιν της εταιρείας.

2. Η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται εάν αποδείξει ότι κατέβαλε την επιμέλειαν του συνετού οικογενειάρχου. Τούτο δεν ισχύει διά τον Διευθύνοντα Σύμβουλον της εταιρείας, υπόχρεον εις πάσαν επιμέλειαν. Ωσαύτως η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται επί πράξεων ή παραλείψεων στηριζομένων επί συννόμου αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως.

3. Παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούται εις αυστηράν τήρησιν των απορρήτων της επιχειρήσεως τα οποία κατέστησαν αυτώ γνωστά λόγω της ιδιότητος αυτού ως συμβούλου.

4. Η εταιρεία δύναται να παραιτηθή των προς αποζημίωσιν αξιώσεών της ή να συμβιβασθή μετά πάροδον διετίας από της γενέσεως της αξιώσεως και μόνον εφ' όσον συγκατατίθεται η γενική συνέλευσις και δεν αντιτίθεται μειοψηφία εκπροσωπούσα το $\frac{1}{4}$ του εν τη συνελεύσει εκπροσωπούμενου εταιρικού κεφαλαίου.

5. Αι ως άνω αξιώσεις υπόκεινται εις τριετή παραγραφήν από της τελέσεως της πράξεως, εφ' όσον δε πρόκειται περί ζημίας εκ δόλου εις δεκαετή.

Άρθρο 22B

"1. Οι αξιώσεις της εταιρείας κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου εκ της διοικήσεως των εταιρικών υποθέσεων ασκούνται υποχρεωτικά, εάν αποφασίσει τούτο η γενική συνέλευσις με απόλυτη πλειοψηφία ή ζητήσουν τούτο από το διοικητικό συμβούλιο μέτοχοι εκπροσωπώντας το ένα τρίτο ($\frac{1}{3}$) του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Η αίτησις της μειοψηφίας λαμβάνεται υπόψη μόνο εάν βεβαιωθεί ότι οι αιτούντες έγιναν μέτοχοι τρείς (3) τουλάχιστον μήνες προ της αιτήσεως. Οι παραπάνω προϋποθέσεις δεν απαιτούνται στην περίπτωση που η ζημία οφείλεται σε δόλο των μελών του διοικητικού συμβουλίου".

2. Η αγωγή δέον να εγερθή εντός έξι (6) μηνών από της ημέρας της γενικής συνελεύσεως ή της υποβολής της αιτήσεως.

3. Προς διεξαγωγήν της δίκης η γενική συνέλευσις δύναται να διορίση ειδικούς εκπροσώπους. Εάν η ενάσκησις της αξιώσεως ζητήται από την μειοψηφίαν, ή εν περιπτώσει καθ' ην η υπό της προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμενη προθεσμία ήθελε παρέλθει άπρακτος, δύναται ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών της περιφέρειας εις την οποίαν εδρεύει η εταιρεία, αιτήσει της μειοψηφίας, υποβαλλομένη εντός μηνός

από της λήξεως της εν τη προηγουμένη παραγράφω προθεσμίας, κατά την διαδικασίαν του άρθρου 634 της Πολιτικής Δικονομίας να διορίση ειδικούς εκπροσώπους της εταιρείας προς διεξαγωγήν του δικαστικού αγώνος".

5.2. Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι του Δημοσίου

Η εισπραξη οφειλών προς το Δημόσιο ορίζονται και ρυθμίζονται από το Ν.Δ. 356/74 (Κώδικας Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων).

Στο άρθρο 69 προσδιορίζονται συγκεκριμένες περιπτώσεις προσωπικής κρατήσεως, όπως κατά διευθυντών και διευθυνόντων συμβούλων ανωνύμων εταιρειών για χρέη της εταιρείας προς το δημόσιο.

Στο άρθρο 4 περ. θ' του Ν. 1867/89 αναφέρεται ότι δεν διατάσσεται προσωπική κράτηση κατά των κάθε είδους εκπροσώπων ανωνύμων εταιρειών και Ε.Π.Ε. για χρέη των εταιρειών προς το δημόσιο. Ωστόσο με το άρθρο 46 του Ν. 2065/92 ήρθε η κατάργηση της ρύθμισης αυτής και από τότε ισχύει πάλι η προσωποκράτηση για ληξιπρόθεσμα χρέη προς το Δημόσιο και το Ι.Κ.Α. ύψους άνω των 8.804 ευρώ και για παρακρατούμενους φόρους άνω του 2.934 ευρώ (άρθρο 46 § 1 περ. δ' Ν. 2065/92, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 § 3 Ν. 2523/97).

Η αίτηση του προϊσταμένου της οικείας Δ.Ο.Υ. για προσωποκράτηση του οφειλέτη εκδικάζεται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Πρωτοδικείου και τελικά η προσωποκράτηση διατάσσεται αποκλειστικά με δική του απόφαση. Υπάρχει αναστολή ή διακοπή της προσωποκρατήσεως στην περίπτωση που ο οφειλέτης προβάλει ανταπαίτηση ίση ή ανώτερη του οφειλόμενου ποσού κατά του Δημοσίου.

Επιπλέον, το άρθρο 115 του Ν. 2238/94 (προηγούμενα άρθρο 17 Ν.Δ. 3843/58) καθορίζει ότι οι κατά τη στιγμή διαλύσεως ή συγχωνεύσεως ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών ή συνεταιρισμών διευθυντές, διαχειριστές ή διευθύνοντες σύμβουλοι και εκκαθαριστές ευθύνονται προσωπικώς και αλληλεγγύως για την πληρωμή των οφειλομένων στο δημόσιο φόρων (εισοδήματος, παρακρατουμένων κ.λπ.), ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαιώσεως αυτών. Οι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται κατ' αναλογία και για την καταβολή των οφειλομένων στο Ι.Κ.Α. εισφορών (άρθρο 4 § 4 Ν. 2556/97, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 69 § 2 του Ν. 2276/99).

5.3. Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι τρίτων

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου Ανώνυμης Εταιρείας, από την ιδιότητα τους αυτή, δεν ευθύνονται έναντι τρίτων προσώπων, εκτός αν προκύψει πταίσμα τους από αδικοπραξία (άρθρο 914 Α.Κ.— «Ο παρά τον νόμον ζημιώσας άλλον υπαιτίως υποχρεούται εις αποζημίωσιν»).

Πιο συγκεκριμένα, οι δανειστές της εταιρείας δεν έχουν τη δυνατότητα να στραφούν κατά του προσώπου και της περιουσίας μέλους του διοικητικού συμβουλίου για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Επίσης τονίζεται, ότι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν αποκτούν την ιδιότητα του εμπόρου μόνο λόγω του ότι είναι σύμβουλοι της Α.Ε.

Εντούτοις, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας, καθώς δραστηριοποιούνται ως όργανα της εταιρείας, ευθύνονται προσωπικά έναντι τρίτων από αδικοπραξία, όπως είναι η έκδοση ακάλυπτης επιταγής (Λεοντάρης Μ., 1999)

Οι διευθύνοντες σύμβουλοι και γενικά οι εκπρόσωποι της ανώνυμης εταιρείας ευθύνονται ποινικώς για καθυστέρηση ή μη καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών του προσωπικού (άρθρο 1 Α.Ν. 690/45, Α.Π. 98/61).

Όταν πτωχέυσει η ανώνυμη εταιρεία, με την πτωχευτική απόφαση και σύμφωνα με τη δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 530 Εμπ. Νόμου, μπορεί να διαταχθεί η προσωπική κράτηση του διευθύνοντος συμβούλου της εταιρείας που πτώχευσε και πλέον δεν υφίσταται, αν υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι θα παρουσιάσει εκείνος προσκόμματα στη διαδικασία της πτωχεύσεως (Πολυμ. Πρωτ. Θεσ/νίκης 803/85).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ανώνυμη Εταιρεία είναι ένα νομικό πρόσωπο με εμπορικό χαρακτήρα και οι μέτοχοι της έχουν ευθύνη μόνο μέχρι το ποσό της συμμετοχής τους.

Επιπλέον η Ανώνυμη Εταιρεία έχει δική της επωνυμία, δική της κατοικία, δική της ιθαγένεια και αυτοτέλεια της εταιρικής περιουσίας. Το κεφάλαιό της χωρίζεται σε μετοχές.

Οι σημαντικότερες προϋποθέσεις σύστασης της Ανώνυμης Εταιρείας είναι:

- Σύναψη καταστατικού
- Κάλυψη μετοχικού κεφαλαίου.
- Έγκριση καταστατικού
- Άδεια σύστασης από την αρμόδια αρχή (Υπουργείο Ανάπτυξης).
- Τήρηση διατυπώσεως δημοσιότητα
- Εγγραφή στο οικείο Επιμελητήριο.
- Έναρξη Εργασιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- Απόκτηση Α.Φ.Μ.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ψηφίστηκαν από την Γενική Συνέλευση. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την υποχρέωση της επίβλεψης της εταιρείας αλλά και της διαμόρφωσης του πλάνου που θα ακολουθήσει. Συνεπώς η συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά καίρια θέματα και έχει υπό παρακολούθηση την εξέλιξη της εταιρείας στην αγορά. Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για την εκλογή του Προέδρου του, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με τον συντονισμό των δραστηριοτήτων του, αλλά και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο που διοικεί και εκπροσωπεί την εταιρεία.

Επίσης, αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελεί η εύρυθμη λειτουργία της εταιρείας πάντα σύμφωνα με το συμφέρον αυτής αλλά και η πραγματοποίηση του εταιρικού σκοπού.

Στη σύγχρονη εποχή μελετώντας διεξοδικότερα τη δομή της Ανώνυμης Εταιρείας διαπιστώνεται ενδυνάμωση της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου. Πλέον η συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης γίνεται σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

υπό αυστηρές διαδικαστικές συνθήκες. Στον αντίποδα, το διοικητικό συμβούλιο είναι ένα όργανο πιο ευέλικτο.

Οι ευθύνες και οι υποχρεώσεις των μελών του διοικητικού συμβουλίου απορρέουν από τον νόμο. Ο Ν. 2190/20 με τις συμπληρώσεις και τις αναγκαίες τροποποιήσεις που ακολούθησαν στο πέρασμα του χρόνου, καθορίζει την οργάνωση και την λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Ελληνόγλωσση

1. **Αντωνόπουλος Β.Γ., Μουζούλας Σπ., (2013)** «*Ανώνυμες Εταιρείες*», Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, Νομικής Βιβλιοθήκης, σελ 119 - 125
2. **Αντωνόπουλος Β., (2012)** «*Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε*», Δ' Έκδοση 2012, Εκδόσεις Σάκκουλα , σελ. 409, 428, 494
3. **Αντωνόπουλος Β., (1997)** «*Δίκαιο Α.Ε.*», Εκδόσεις Σάκκουλα , Θεσσαλονίκη σελ. 67
4. **Γεωργακόπουλου Λ., (1996)** «*Εγχειρίδιο εμπορικού δικαίου*», Τόμος 1 - Οι έμποροι - τεύχος 2 -Εταιρείες και Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις, Β' έκδοση, Π. Ν. Σάκκουλας, 1996
5. **Γκίνογλου Δημήτριος, (2004)** «*Λογιστική Εταιριών, Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων*», Εκδόσεις Κοεϊτί, Αθήνα.
6. **Ηλιόκαυτος Δ., (2006)** «*Πρακτικός Οδηγός Ανωνύμων Εταιριών*», Εκδόσεις Σταμούλης
7. **Καραγιάννης, Δ. (2009)** «*Λογιστικά - Κοστολόγηση - Φοροτεχνικά - Γεν. Λογ. Σχέδιο -Κ.Β.Σ.*», Εκδόσεις γραφικές τέχνες, Αρίων, Θεσσαλονίκη.
8. **Λαζαρίδης Ιωάννης, (2002)** «*Χρηματοοικονομική Διοίκηση*», Τεύχος Α, Θεσσαλονίκη.
9. **Λεοντάρης Μιλτιάδης, (1999)** «*Ανώνυμες Εταιρείες*», Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ, Αθήνα, 1999, σελ. 179
10. **Λιονταρής Κ., (2008)** «*Ανώνυμες Εταιρίες*», Εκδόσεις Πάμισσος, Αθήνα
11. **Μαρίνου Μ.Θ., (2012)** «*Ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου α.ε. και απαλλακτικές ρήτρες με σύμβαση ή καταστατική ρύθμιση*»
12. **Μέντη Γ., (2002)** «*Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου*», 12η έκδοση , Εκδόσεις Έλλην 2002, σελ. 61 – 65

- 13. Μιχαλόπουλος Γ., (2007)** *«Δίκαιο εταιρειών»*, 8η έκδοση 2007, Νομικής Βιβλιοθήκης
- 14. Παναγιώτου Π., (2013)** *«Το νέο δίκαιο της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρίας. Νομοθετικά και ερμηνευτικά προβλήματα της αναθεώρησης με το Ν 4072/12»*, Εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη 2013, σ. 45, 49 – 51
- 15. Περάκης Ευάγγελος, (2000)** *«Το δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας»*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2000, σελ. 66
- 16. Πουλάκου – Ευθυμιάτου Αντωνία, (2003)** *«Επιτομή Εμπορικού Δικαίου»*, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2003
- 17. Ρόκας Νικόλαος, (2008)** *«Εμπορικές Εταιρείες»*, 6η έκδοση 2008, σελ. 189 - 191, 200 – 205, 303 – 305, 311- 312, Νομικής Βιβλιοθήκης
- 18. Σερελέα Γ., (2000)** *«Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου»*, Αθήνα, εκδόσεις σύγχρονη εκδοτική, σελ. 187, 237 – 241
- 19. Ψυχομάνη Σ., (2013)** *«Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών»*, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013